

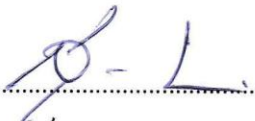
การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากงิ้ว
สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

พิชญ์สุดา เกณเชี่ยวชาญ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ พิชญ์สุดา เกณเชี่ยวชาญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่.....4.....เดือน.....กุมภาพันธ์.....พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ กรรมการสอบงานนิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านซึ่งปรากฏนามในงานนิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

คุณค่าและความดีอันพึงมีจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บุพการี บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ ให้ความรัก ความเมตตา และกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

พิชญ์สุดา เกณเจ็วชาญ

55990158: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อมทางการเรียน/ นักเรียน/ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว

พินิจสุดา เกณเชี่ยวชาญ: การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑

บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (A STUDY OF SCHOOL'S ENVIRONMENT MANAGEMENT OF BANNONGCHAKNGAEW SCHOOL HUAYYAI MUNICIPALITY CHONBURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุเมธ งามกนก, กศ.ด. 77 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว จำนวน 113 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยอาศัยตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ คือ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการเรียนการสอน และด้านให้บริการนักเรียน
2. เปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

55990158: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONNAL
ADMINISTRATION

KEYWORDS: ENVIRONMENT MANAGEMENT IN SCHOOL/ STUDENT

PICHASUDA KENCHAIVCHAN: A STUDY OF SCHOOL'S ENVIRONMENT
MANAGEMENT OF BANNONGCHAKNGAEW SCHOOL HUAYYAI MUNICIPALITY
CHONBURI PROVINCE: SUMET NGAMKANOK, Ed.D. 77 P. 2018.

The purposes of this research were to study the environment management of Bannongchakngaew school Huayyai Municipallitty Chonburi Province as classified by sex, and student grade. The sample was 113 students. Stratified random sampling was used to identify this group of sample. The research instrument employed for the data collection was a set of 5 rating scale questionnaire. The item discrimination power was between 0.33 - 0.96 and the coefficient reliability was .98. The statistics used in this study were Mean, Standard Deviation, One-way ANOVA, Scheffe' Test and t-test.

The findings of the study show as follows:

1. The environment management of Bannongchakngaew school Huayyai Municipallitty Chonburi Province, overall and each aspect, was rated at a high level.
2. The environment management of Bannongchakngaew school Huayyai Municipallitty Chonburi Province classified by sex, overall, was statistically significant different at .05 level.
3. The environment management of Bannongchakngaew school Huayyai Municipallitty Chonburi Province classified by student grade, overall and each aspect, shows no statistically significant difference.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
สภาพทั่วไปของโรงเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน.....	9
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
สรุป.....	52
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	64
ภาคผนวก ก.....	65
ภาคผนวก ข.....	69
ภาคผนวก ค.....	71
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	77

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นเรียน..... 34
2	จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศและระดับชั้น..... 39
3	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน..... 40
4	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายด้าน..... 41
5	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้าน..... 42
6	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการให้บริการนักเรียน โดยรวมและรายด้าน..... 43
7	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน โดยรวมและ รายด้าน..... 44
8	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน..... 45
9	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายด้าน..... 46
10	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ..... 47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11	48
เปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัด	
เทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและ	
รายด้าน.....	
12	49
คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ	
โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอ	
บางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้น.....	
13	50
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการจัด	
สภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาล ตำบล	
ห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้น.....	
14	70
ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญของบุคคลและสังคมส่วนรวม จนเป็นที่ยอมรับกันว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญและเป็นสิทธิมนุษยชนอันขาดเสียมิได้ในการพัฒนาคน คู่ครองสิทธิ สร้างความเสมอภาค ให้โอกาสคนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 8) ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในสังคมพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 กำหนดให้มีการปฏิรูป การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ หมายถึง พัฒนาให้เด็กเยาวชนและคนไทยเป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นคนเก่ง คิดดี ทำงานดี มีความเป็นไทย สามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์ โลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยในเนื้อหาของ พ.ร.บ. นี้ ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาไว้ 5 ด้าน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ คือ 1) ปฏิรูประบบการศึกษาให้สอดคล้องกันและกันทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 2) ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญแก่หลักสูตรผู้เรียน เนื้อหาสาระ วิธีการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้และ กระบวนการเรียนรู้ในชุมชน 3) ปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งของหน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน โดยเน้นการกระจายอำนาจ 4) ปฏิรูปครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยถือว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง เน้นมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และ 5) ปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาเพื่อระดม ทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา จัดสรรทรัพยากรให้ถึงผู้เรียนอย่างเสมอภาค และเป็นระบบ มีระบบบริหารทรัพยากรที่มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้ และ ในด้านที่ 5 นี้ทำให้เกิดมาตรา 24 ที่ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอน โดยกำหนดให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ ทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไป พร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาการประเภทต่าง ๆ (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, หน้า 14)

โรงเรียนมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนแล้ว ยังมีหน้าที่ในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอนด้วย ตามที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2558, หน้า 75) ได้กล่าวไว้ว่า ผลงานสุดยอดที่แท้จริงของโรงเรียนคือ โรงเรียนเต็มไปด้วยสภาพแวดล้อม บรรยากาศ กิจกรรม และ โอกาส ตลอดจนสิ่งที่ส่งเสริมสนับสนุนชักนำให้เด็กได้มีประสบการณ์เกิดความรู้และพัฒนาตนเอง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 อ้างถึงใน รัตนาภรณ์ ศรีพุ่มพวง, 2550, หน้า 2) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้างความเจริญอกงามและช่วยเหลือหลอมให้ผู้เรียนมีคุณภาพทั้งทางด้านวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม และเป็นที่ต้องการของสังคม โดยผู้เรียนจะได้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากทรัพยากร สภาพแวดล้อม ตลอดจนบุคลากรในสถานศึกษานอกเหนือจากความรู้และการคิดค้นทางวิชาการ Smith (1978 อ้างถึงใน อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์, 2545, หน้า 2) กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในชั้นเรียนและสถานศึกษา รวมทั้งความสัมพันธ์กับครู อาจารย์ ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการเจริญเติบโต สภาพแวดล้อมเป็นตัวการที่หล่อหลอมพฤติกรรมทางสังคมให้แก่ผู้เรียนด้วย ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมอย่างไรมักจะแสดงพฤติกรรม ดังที่ วิชญ์ ผสมทรัพย์ (2546, หน้า 17) ได้กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมทำให้เกิดทัศนคติหรือความรู้สึกต่อโรงเรียนทั้งทางที่ดีและทางที่ไม่ดี ความรู้สึกในทางที่ดีจะทำให้มีจิตใจแจ่มใส มีความรักสวย รักงาม รักความสะอาด มีความผูกพัน อยากมาโรงเรียน รู้สึกเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจต่อโรงเรียน ส่วนความรู้สึกในทางที่ไม่ดีนั้น ทำให้เกิดความเฉยเมย ไม่ยินดียินร้าย ขาดความรัก ความผูกพันต่อโรงเรียน ขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และขาดความรับผิดชอบ ซึ่งทัศนคติทั้งทางที่ดีและไม่ดีนั้นย่อมมีผลกระทบต่อการทำงานและพัฒนาโรงเรียน การบริหารจัดการที่จะทำให้โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงที่สมบูรณ์ คือ โรงเรียนต้องมีสังคม บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้มีความพร้อมในด้านทรัพยากร วัสดุสิ่งของ เทคโนโลยีงบประมาณ และบุคลากร สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดี ทั้งในด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน หรือ ตลาดแรงงาน

บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของนักเรียนจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจและคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ได้ ครูอาจแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ ครูพูดได้ และครูที่พูดไม่ได้ ครูที่พูดได้เป็นที่รู้จักกันดี และได้รับการยกย่องยอมรับกันว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่ครูพูดไม่ได้มักได้รับการกล่าวถึงกันน้อย บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนถือว่าเป็นครูที่พูดไม่ได้ เชื่อกันว่าโรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่นเรียบง่าย สดชื่น สวยงาม แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุ อุปกรณ์อาคารสถานที่ ที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ มีความเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ย่อมทำให้ครูและนักเรียนได้รับอิทธิพลทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน จิตใจแจ่มใส

รักสวยรักงาม รักษาความสะอาดเรียบง่ายและรักความรุ่มรื่นไปด้วยคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอาจเกิดขึ้นจากครูที่พูดไม่ได้นี้ สมควรที่โรงเรียนจะต้องพยายามจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้ครอบคลุม ครอบคลุมทุกด้านเพื่อประโยชน์ในการที่เด็กนักเรียนจะได้พัฒนาได้เต็มความรู้ ความสามารถ (โกวิท วรพิพัฒน์, 2531, หน้า 1)

โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 348 คน ครู 20 คน และนักการศึกษา 1 คน เดิมเคยเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี เขต 3 ถ่ายโอนมาเป็นสังกัดเทศบาลห้วยใหญ่เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 หลังจากการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ปีการศึกษา 2550 ทำให้ทางโรงเรียนเห็นว่ามีความหลายประการซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องปรับปรุงพัฒนา โดยโรงเรียนได้มีการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม นำความรู้ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง อย่างไรก็ตาม โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว ก็ยังประสบปัญหาอุปสรรคด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากครูผู้สอนบางคนขาดความรู้ทักษะในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูบางส่วนยังใช้การจัดการเรียนการสอนแบบเดิมด้วยการบรรยายหรือให้เด็กเรียนรู้จากหนังสือแบบเรียน ไม่นำนวัตกรรมหรือสื่อมาใช้ ประกอบการเรียนการสอน ประกอบกับผู้ปกครองส่วนใหญ่ยากจน ระดับการศึกษาต่ำ มีถิ่นกำเนิดที่มีความแตกต่างทางด้านภาษาและวัฒนธรรม ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา อพยพและย้ายถิ่นฐานบ่อย ๆ จนทำให้นักเรียนบางส่วนมาโรงเรียนไม่ต่อเนื่อง นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ขาดความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ นอกจากนี้ อาคารเรียน อาคารประกอบของโรงเรียนมีไม่เพียงพอ ขาดแคลนสื่อวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา (โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว, 2560, หน้า 2-3)

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลห้วยใหญ่ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน และเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียน เหมาะสม สอดคล้องและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผลการวิจัยอาจนำไปสู่แนวคิดใหม่ ๆ ในการจัดสภาพแวดล้อมกับผู้เรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะตามวัยของผู้เรียน และหลักการใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้อันเป็นไปตามหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ จำแนกตามเพศและระดับชั้น

คำถามของการวิจัย

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับใด
2. การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ จำแนกตามเพศและระดับชั้นแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ จำแนกตามเพศและระดับชั้น แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ พิจารณาปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา
ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้

บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 162 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ ปีการศึกษา 2560 จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) จำนวน 113 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 สถานภาพทางเพศ แบ่งออกเป็น

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ระดับชั้นเรียน จำแนกเป็น

3.1.2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.1.2.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.1.2.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ ใน 6 ด้าน ได้แก่

3.2.1 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

3.2.2 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

3.2.3 สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการนักเรียน

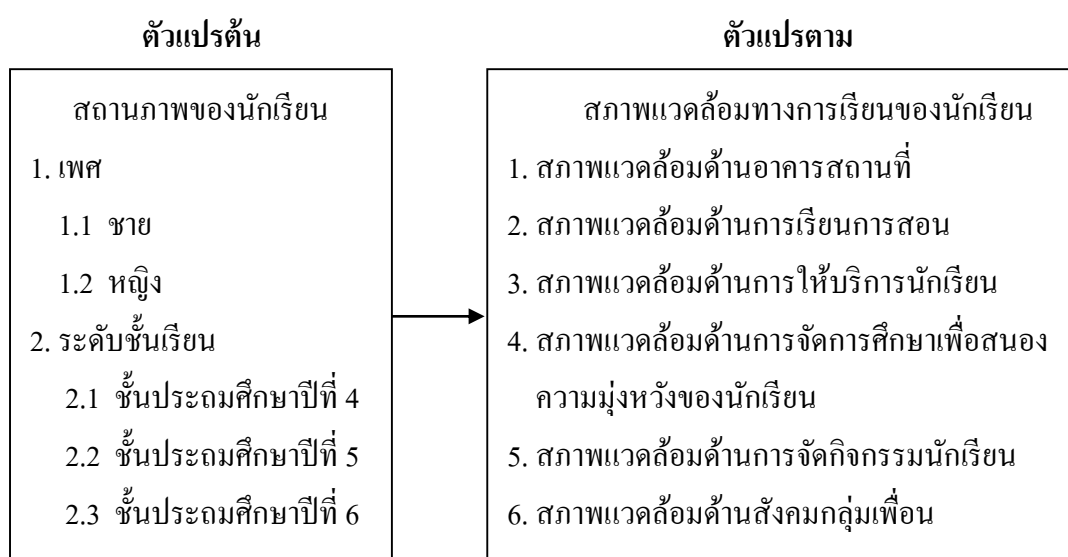
3.2.4 สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน

3.2.5 สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

3.2.6 สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ ตามแนวคิดของ Astin (1971, p. 16) แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยศึกษาสภาพแวดล้อมตามความเห็นของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้น เพื่อเป็นตัวแปรในการศึกษาดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สภาวะที่มีผลกระทบต่อการศึกษาของนักเรียน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑

บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย

1.1 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบริเวณ โรงเรียนอาคารเรียน ห้องเรียน รวมทั้งสื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

1.2 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน วิธีการ การวัดผลประเมินผลของครูผู้สอน ตำราและเอกสารประกอบการสอน ความสามารถของครูผู้สอนทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความคิด ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูอาจารย์

1.3 สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการกับนักเรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนได้รับความสะดวก ปลอดภัย และความสุขสบาย เช่น บริการแนะแนว บริการสุขภาพ บริการด้านสวัสดิการ บริการห้องสมุด บริการด้านประชาสัมพันธ์ บริการด้านการจัดหางาน และบริการด้านอาชีพ

1.4 สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน หมายถึง ความรู้สึกรู้สึกคิดเห็นต่อคุณค่าวิชาการ ความรู้ที่นักเรียนมุ่งหวังจะได้รับจากสถาบัน ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม ตลอดจนความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพ ในอนาคต และการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง ลักษณะกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เข้าร่วม มีการวางแผนร่วมกัน เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ และค่านิยม

1.6 สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง การคบเพื่อนของนักเรียน การปรับตัวเมื่ออยู่ร่วมกัน ความร่วมมือในกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการกลุ่ม

2. ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 113 คน

3. เพศ หมายถึง เพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยเพศชาย และเพศหญิง

4. ระดับชั้นเรียน หมายถึง ระดับชั้นเรียนที่นักเรียนกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 แบ่งเป็น

4.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

4.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

5. โรงเรียนหมายถึง โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว
2. แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน
3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว

โรงเรียนบ้านหนองซากแก้ว ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 3 โรงเรียน ได้เริ่มก่อตั้งมาเมื่อปี พ.ศ. 2492 เป็นชุมชนคนจีน ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานมีอาชีพเกษตรกรรม ไร่มันสำปะหลังเป็นส่วนใหญ่มีความเจริญรุ่งเรืองมาก เมื่อปี พ.ศ. 2500-2515 พื้นฐานเดิมนักเรียนจึงมีความเฉลียวฉลาด ขยันหมั่นเพียร มีความเป็นอยู่ที่ดี ลักษณะทางภูมิศาสตร์ท้องถิ่นมีต้นจันทน์จำนวนมากตามริมหนอง จึงเรียกตามสภาพท้องถิ่นว่า ซากจันทน์ (ป่าจันทน์) ต่อมาเสียงได้เพี้ยนไปเป็นซากแก้ว เนื่องจากเพี้ยนไปตามสำเนียงคนจีนผู้คนจึงรู้จักกันในนาม บ้านหนองซากแก้ว โรงเรียนที่ตั้งภายหลังจึงใช้ชื่อของหมู่บ้านตั้งเป็นชื่อของโรงเรียน พื้นที่ตั้งโรงเรียนลักษณะเป็นที่ลาดเอียงมีเนื้อที่ 8 ไร่ 11 ตารางวา ปัจจุบันเปิดเรียนระดับก่อน ประถม คือ อนุบาล 1-3 และระดับประถมศึกษา คือ ป.1-ป.6

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านหนองซากแก้ว ได้ถ่ายโอนสังกัดตามนโยบายการกระจายอำนาจ ลงสู่ท้องถิ่นมาสังกัดสำนักงานเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2551

วิสัยทัศน์/ พันธกิจ

วิสัยทัศน์

มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความประพฤติดี มีคุณธรรม มีความรู้ ความสามารถ มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพจิตดี โดยยึดแนวทางวิชิพุทธ บุคลากรมีการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร และชุมชน

พันธกิจ

1. จัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย 2 ปีให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
2. จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. จัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบโรงเรียนวิถีพุทธ
4. ดำเนินการตามนโยบายของต้นสังกัดที่ไม่ขัดต่อจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

เป้าหมาย

1. โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีคุณภาพดีทุกมาตรฐานและทุกตัวบ่งชี้
2. โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ดีทุกมาตรฐานและทุกตัวบ่งชี้
3. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยร้อยละ 70 ทุกกลุ่มสาระ
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบคุณภาพระดับชาติผ่านเกณฑ์น่าพอใจ ร้อยละ 60

แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน

ความหมายและความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

“สภาพแวดล้อมในโรงเรียน” ตามความหมายของพจนานุกรม (Webster new collegiate) หมายถึง การรวมตัวของสภาพภายนอกที่มีอิทธิพลต่อชีวิต และการพัฒนาอินทรีย์ ส่วนคำว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน (School environment) หมายถึง ลักษณะใด ๆ ก็ตามของโรงเรียนเป็น สิ่งเร้า (Stimulus) ที่มีศักยภาพอันมีอิทธิพลต่อนักเรียนนักศึกษา

วิชาญ สุวรรณงษ์ (2549, หน้า 12) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ไว้ว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบ และมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและ เสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้และไม่มิมลภาวะ

Astin (1971, p. 3) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมตามความหมายของพจนานุกรม (Webster's new college dictionary) หมายถึง การรวมตัวของสภาพภายนอกที่มีอิทธิพลต่อชีวิต และการพัฒนา อินทรีย์ ส่วนคำว่า สภาพแวดล้อมโรงเรียน (School environment) หมายถึงลักษณะใด ๆ ก็ตามของ โรงเรียนเป็นสิ่งเร้า (Stimulus) ที่มีศักยภาพอันมีอิทธิพลต่อนักเรียนนักศึกษา

ส่วน อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2545, หน้า 54-55) ได้ให้ความหมายสภาพแวดล้อมไว้ว่า หมายถึง สภาพสภาวะหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรืออาจเป็นสิ่งที่ถูกจัดทำ

สร้างขึ้น อาจจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้หรือเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้ อยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน และได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าพฤติกรรมของผู้เรียนจะเป็นอย่างไรนั้น เกี่ยวข้องหรือได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่ การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดีที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่พึงพอใจในการเรียนทำให้เกิดสมาธิและปัญญาน

งลักษณะ มีจรรยาสม (2546, หน้า 1) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนหมายถึง สิ่งที่อยู่โดยรอบหรือปะปนกันของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน ที่มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต สิ่งที่อยู่โดยรอบนี้จะมีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตนั้น มิใช่เพียงที่เป็นแค่รูปธรรมเท่านั้น วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ฯลฯ ก็มีผลผูกพัน ความรู้สึกนึกคิดและกิจกรรมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งเรียกว่า เป็นสภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมด้วย ดังนั้นสภาพสิ่งแวดล้อมของมนุษย์จึงต้องรวมทั้งสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคมเข้าไว้ด้วยกัน

ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ (2547, หน้า 19) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนหมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและเสริมสร้างการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

สุพล อนามัย (2549, หน้า 29) ได้ให้ความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไว้ว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและเสริมสร้างการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสิ่งช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้และไม่มีความ

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน คือ ลักษณะสภาวะใด ๆ ของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม โดยเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเกิดจากการสร้างขึ้นของมนุษย์ สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นส่วนสำคัญต่อการเรียนการสอนซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความรักและหวงแหนต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ลักษณะและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้ชีวิตในโรงเรียนเป็นเวลาหลายชั่วโมงในแต่ละวัน โรงเรียนจึงควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้คล้ายกับหรือดีกว่าบ้าน โดยสนองความต้องการของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526, หน้า 235 อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ,

2538) ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สายสมร พุ่มเจริญ (2535, หน้า 3) กล่าวว่า โรงเรียนควรสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีให้ทุกคนในโรงเรียนมีความรู้สึกอบอุ่นเมื่อมาอยู่ร่วมกัน คือ การสร้างความรัก ความผูกพัน ความเอื้ออาทรต่อกัน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญคนหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลได้ ผู้บริหารจึงควรเห็นใจและให้กำลังใจแก่ครูอาจารย์ในการปฏิบัติหน้าที่ ครูจะร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดความรักความเมตตาแก่นักเรียนนอกเหนือจากการสอนเนื้อหาวิชา นักเรียนจะเกิดความรู้สึกอยากมาโรงเรียน มาแล้วมีความอบอุ่น สบายใจ

ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

เดิมมนุษย์เรามีความเชื่อว่า ความสามารถทางสมองของคนจะมีความสมบูรณ์ที่สุดและยุคการเจริญเติบโตเมื่อมีอายุ 13-14 ปี แต่จากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยาในระยะหลัง เช่น Freeman and Flory (1939, p. 45 อ้างถึงใน เฉลิม พรหมคุณากรณ์, 2539, หน้า 43-44) ได้เสนอผลการศึกษาไว้ว่า สมองของมนุษย์จะมีความสมบูรณ์ที่สุดและยุคการเจริญเติบโตเมื่ออายุ 17-18 ปี และมีแนวโน้มที่จะขยายออกไปอีก ถ้าสมองได้รับการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะถ้าเป็นบุคคลที่ได้เรียนรู้ในโรงเรียนหรือได้รับการศึกษาสูงขึ้น จะทำให้ I.Q. เพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้นักการศึกษาต้องมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความอยากรู้อยากเห็นและการค้นพบของนักเรียน สภาวะเช่นนี้จะทำให้การเจริญเติบโตทางสมองดำเนินต่อไป

นอกจากนี้ นักจิตวิทยายังเชื่อว่าสิ่งแวดล้อมคือสิ่งเร้าที่ทำให้มนุษย์แสดงออกทางพฤติกรรมซึ่งทางจิตวิทยาจัดแบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สิ่งที่อยู่นอกกายมนุษย์ เช่น วัตถุ สิ่งของ คน สัตว์ เป็นต้น รวมถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมซึ่งไม่มีตัวตน ได้แก่ หลักศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ถ้าสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เร้าให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม เราเรียกว่า สิ่งเร้าภายนอก (External stimulus)
2. สิ่งแวดล้อมภายใน ได้แก่ การกระทำของอวัยวะต่าง ๆ ภายในของมนุษย์เอง เช่น ความหิวกระหายถ้าสิ่งเร้าภายในเหล่านี้เร้าให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม เราเรียกว่า สิ่งเร้าภายใน (Internal stimulus)

ราตรี ละครวงศ์ (2548, หน้า 11) สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจนเป็นการเรียนรู้ทางทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาที่มีการศึกษาถึงเรื่องพฤติกรรมสิ่งแวดล้อม ทำให้ทราบว่ามันนอกเหนือจากลักษณะต่าง ๆ ที่คนได้รับการถ่ายทอดมาทางพันธุกรรมทำให้คนแตกต่างกันแล้วยังมีอิทธิพลอื่นอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สำคัญ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน ที่อยู่อาศัย การสังคม การศึกษา การสมาคม

ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ดินฟ้าอากาศ อาหาร น้ำ สื่อมวลชน โรคภัยไข้เจ็บ อุบัติเหตุ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมของคนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีหรือไม่ดี

จากลักษณะและความสำคัญของการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนทุกระดับ จะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกภายในโรงเรียน เพราะสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของทุกคนที่เป็นสมาชิกของโรงเรียน ถ้าหากโรงเรียนสามารถดำเนินการได้ดี มีความเหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น ก็จะเป็นการช่วยส่งเสริมให้สมาชิกเติบโตและพัฒนาไปในทางที่ดีที่ประสงค์ได้ ดังที่ พน์ส หันนาคินท์ (2532, หน้า 16) ได้กล่าวว่า โรงเรียนมีหน้าที่ที่จะต้องให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ผู้บริหารจึงต้องพยายามจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทั้งหลาย ที่จะเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียน

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

Astin (1968, p. 84) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น สภาพแวดล้อมและสถานที่ในสถานศึกษา หมายถึง อาคารเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ในการสร้างอาคารสถานที่ภายในโรงเรียน จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ เช่น สถาปนิก และวิศวกร เพื่อศึกษาค้นคว้าและวิจัยปัญหา ตลอดจนวางโครงการล่วงหน้า เพื่อให้โรงเรียนมีการขยายตัวออกไปอย่างถูกต้องตามหลักการ

ทรรศนีย์ วราห์คำ (2554, หน้า 22) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดห้องเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อยน่าดู อยู่ในตำแหน่งหรือบริเวณที่เหมาะสมและเอื้อต่อประโยชน์การใช้สอย โดยการจัดขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของห้องเรียนวัสดุที่ใช้ และความสามารถในการจัดห้องเรียนของครูผู้สอน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ภายนอกและภายในห้องเรียน และสิ่งปลูกสร้างให้มีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย

พิทักษ์ สมาน (2547, หน้า 129) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางอาคารสถานที่ของสถานศึกษาแต่ละด้าน เป็นส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นประชากรที่ดีของชาติ ให้เป็นผู้มีคุณธรรม คุณภาพทั้งวิชาการ และการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อให้นักเรียนจบการศึกษาออกไปแล้วอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างจริงจัง เช่น ด้านการเรียนการสอน ควรอำนวยความสะดวกในเรื่องการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอน ตลอดจนกระทั่งการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบัน นอกจากนี้ด้านอาคารสถานที่ จำเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารจะต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เพราะความปลอดภัยจากการใช้สถานที่และโรงฝึกงาน

อาจก่ออุบัติเหตุหรืออันตรายได้มากที่สุด รวมถึงการบริหารด้านสวัสดิการต่าง ๆ เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ สถานที่พักผ่อน ห้องน้ำห้องส้วม ควรอยู่ในความดูแลเอาใจใส่ของผู้บริหารตลอดเวลา

ฉันทิช ชาติทอง (2552, หน้า 66-73) ได้กล่าวถึงงานอาคารสถานที่ เป็นการบริการเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน เป็นงานที่ส่งเสริมงานวิชาการให้ดีขึ้น จึงนับได้ว่างานอาคารสถานที่เป็นงานสำคัญงานหนึ่งที่ผู้บริหารให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด การบริหารอาคารสถานที่ ประกอบด้วย 1) งานออกแบบและควบคุมการก่อสร้าง 2) งานก่อสร้างและซ่อมแซม 3) งานบริการไฟฟ้าและโทรศัพท์ 4) งานรักษาความสะอาดและพัฒนาบริเวณ 5) งานรักษาความปลอดภัย 6) งานควบคุมการใช้อาคารสถานที่ 7) งานประเมินการใช้อาคารสถานที่ การปรับปรุงสถานที่ที่มีจุดหมาย คือ 1) เพื่อให้ได้ประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเต็มที่ 2) เพื่อยืดอายุอาคารเรียน 3) เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและสุขลักษณะที่ดี 4) เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้ และ 5) เพื่อความสวยงาม น่าเรียน น่าอยู่ น่าดู

สมาน ปรีชา (2548, หน้า 14-15) ได้กล่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานอาคารสถานที่ที่ดี ผู้บริหารต้องใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจึงจะทำให้การดำเนินงานจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะต้องครอบคลุมทั้งด้านการจัดหา การดูแลรักษาความปลอดภัย และวางแผนการใช้ประโยชน์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด และควรเอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง เพราะสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่เป็นเสมือนหน้าตาของสถานศึกษา บ่งบอกถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและความเอาใจใส่ของบุคลากรในโรงเรียน อันจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนและสภาวะจิตใจของผู้ใช้อาคารสถานที่ ซึ่งหมายถึง นักเรียน ครู รวมถึงบุคคลภายนอกที่มาเยือนสถานศึกษาในโอกาสต่าง ๆ และได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ดังนี้

1. ดำเนินการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ค้ำค่าสูงสุดโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม
2. จัดให้มีแผนผังบริเวณอาคารสถานที่ อาคารประกอบ ห้องเรียนและห้องพิเศษ
3. จัดให้มีการทำตารางและแสดงการใช้อาคารสถานที่ รวมถึงห้องพิเศษต่าง ๆ
4. ตรวจสอบสภาพและซ่อมบำรุงอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้
5. จัดให้มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอาคารสถานที่ของบุคลากร
6. ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่
7. จัดสภาพบริเวณสถานศึกษาให้ร่มรื่น สะอาด สวยงาม น่าดู น่าเรียน และปลอดภัย

8. จัดบริเวณอาคารสถานที่ อาคารประกอบ และบริเวณอื่น ๆ ให้มีความแข็งแรงสะอาด และสว่างเพียงพอ

สรุป สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน การสร้างอาคารสถานที่ การจัดห้องเรียน มีพื้นที่ในการพักผ่อน มีห้องเรียนที่พร้อมสำหรับการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และมีพัฒนาการเรียนรู้อย่างเต็มที่

สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน

พฤติกรรมของครูสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับบรรยากาศในชั้นเรียน ขณะเดียวกันก็สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ครูสามารถทำได้เป็นอย่างมากเพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ในทางบวก โดยการประกันว่าชั้นเรียนเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ มีความสามัคคีและมีความเป็นมิตรในการทำงาน ครูสามารถทำให้สิ่งดังกล่าวประสบความสำเร็จ โดยเป็นตัวอย่างในเจตคติและพฤติกรรมทางบวกและสร้างสรรค์ต่อเพื่อนร่วมงาน นักเรียนและผู้ปกครอง ใช้อำนาจหน้าที่อย่างยุติธรรม ให้ความอบอุ่นและให้การสนับสนุน ส่งเสริมความคิด หรือความร่วมมืออย่างอิสระตามความเหมาะสม กระตุ้นนักเรียนให้เรียนรู้ และให้มาตรการในการเลือกแก้ไขในกระบวนการเรียนรู้ ประกันความสมดุลที่มีเหตุผลระหว่างผลสะท้อนกลับในทางบวกและทางลบ หาโอกาสเพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าได้รับการสนับสนุน การยอมรับ มีคุณค่า ประสบความสำเร็จ และ มีความมั่นคงทางอารมณ์ (ชาญชัย อาจินสมาจาร, 2544, หน้า 43)

ครูเป็นผู้ส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ครูมีอิทธิพลต่อเด็กทางการแสดงออกและจิตใจ ดังนั้น ครูควรเป็นแม่แบบที่ดีสำหรับเด็ก แต่เดิมนั้นการศึกษาในเรื่องอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้นไม่เป็นที่สนใจแพร่หลายนัก และดูเหมือนว่าชีวิตความเป็นไปตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ ในเรื่องการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ผู้บริหารในโรงเรียนกับตัวนักเรียนเท่านั้น แท้จริงแล้วมีสิ่งอื่น ๆ ที่มีส่วนผลักดันให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวิถีทางที่ต้องการหรือไม่ต้องการอีกด้วย (นพมาศ พัวพิสิฐ, 2529, หน้า 51)

การสอนเป็นงานที่ผู้สอนต้องเอาใจใส่ ค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ และมีความรู้ในการเลือกตำราเรียน การทดสอบ การให้คะแนน และมุ่งที่จะให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับผู้สอน และมักจะคิดว่าสอนอย่างไรจะทำให้ผู้เรียนเรียนได้ดีที่สุดซึ่งเป็นเรื่องของวิธีสอน วิธีสอนมีหลายแบบ ไม่มีวิธีสอนแบบใดดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ พรชูลี อาชวบูรณ์ (2523, หน้า 146 อ้างถึงใน เสาวรัตน์ สายถื่น, 2548, หน้า 24) ได้กล่าวถึงวิธีสอนในสถาบัน

อุดมศึกษาโดยทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศวิธีสอนที่ใช้กันมากในระดับนี้ได้แก่ การบรรยาย การสัมมนา และการอภิปรายกลุ่มย่อย รวมทั้งการฝึกงาน ซึ่งแพร่หลายในสายวิชาชีพ

ส่วน บำรุง กัลลิตเจริญ และฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2527, หน้า 175-176 อ้างถึงใน เสาวรัตน์ สายถิ่น, 2549, หน้า 24) ได้จำแนกวิธีสอนประเภทใหญ่ 3 ประเภท ดังนี้

1. วิธีสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้สอน ผู้ถ่ายทอดความรู้ วางแผนการสอน ควบคุมเนื้อหาและวัดประเมินผล
2. วิธีสอนแบบยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ การให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง เป็นผู้วางแผนการเรียน ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ สรุปผลการเรียนรู้ออกมาเป็น กฎเกณฑ์ครูเป็นผู้แนะแนวทางไปสู่การค้นคว้า
3. วิธีสอนแบบครูและนักเรียนร่วมกัน ครูและนักเรียนจะร่วมกันในการจัดบทเรียน วางแผนค้นคว้าหาความรู้ สรุปผลออกมาเป็นความรู้ (อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์, 2533, หน้า 30) พบว่า พฤติกรรมของครูมีผลต่อการเรียนการสอนต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก และมีลักษณะเด่น ๆ ที่ นักเรียนสนใจ ได้แก่

- 3.1 ครูแต่งกายเรียบร้อย
- 3.2 มีความรู้ในเนื้อหาวิชาดี
- 3.3 ควบคุมชั้นเรียนได้ดี
- 3.4 พูดเสียงดังฟังชัด
- 3.5 ยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเองกับนักเรียน
- 3.6 ใจดีมีเหตุผล
- 3.7 ใช้วาจาสุภาพอ่อนโยนกับนักเรียนเสมอ
- 3.8 เตรียมการสอนมาอย่างดีทุกครั้ง
- 3.9 ใช้สื่อการสอนเสมอ
- 3.10 เข้าสอนตรงเวลาทุกครั้ง
- 3.11 มีบุคลิกที่น่านับถือเป็นแบบอย่าง
- 3.12 อธิบายเนื้อหาได้แจ่มแจ้ง
- 3.13 รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน

ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง (2543, หน้า 16-19) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนไว้ว่า บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนและผู้สอน มีความรู้สึกสบายและยอมรับซึ่งกันและกัน ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะทำให้มีความรู้สึกเชื่อมั่นไม่ใช่ว่าสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายหรือตลกขบขัน โดยการปฏิบัติดังนี้

1. ผู้สอนสร้างบรรยากาศในทางบวก ผู้เรียนจะรู้สึกยอมรับนับถือและรู้สึกว่าการเรียนมีคุณค่าได้แก่

1.1 หลีกเลี่ยงคำพูดว่า “ไม่ถูกต้อง” สำหรับคำตอบของผู้เรียน ควรจะใช้คำถามเหล่านี้แทน เช่น ทำไมคุณคิดอย่างนั้น หรือคุณสามารถอธิบายในรายละเอียดได้หรือไม่ หรือใครมีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากนี้บ้าง คำถามเหล่านี้จะเป็นการยอมรับมากกว่าและจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

1.2 พึงอย่างระมัดระวัง และสื่อให้เห็นว่ามีการยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน อย่างชัดเจนหวัหวัขณะที่คุณแสดงการยอมรับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่แสดงความคิดเห็นอยู่

1.3 อย่าทำให้ผู้เรียนเกิดความอับอาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หน้าชั้นเรียน หลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนในทางที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความอับอาย เรียกร้องความสนใจ หรือทำให้ผู้เรียนรู้สึกไม่สนใจ หลีกเลี่ยงการเยาะเย้ย ถากถาง

1.4 เมื่อผู้สอนจำเป็นต้องแสดงความเห็นในทางลบ พยายามอย่าพูดเฉพาะเจาะจงถึงผู้เรียนคนใดคนหนึ่ง ถ้าต้องการจะเป็นเช่นนั้นควรเรียกมาพูดเป็นการส่วนตัวหลังเลิกเรียน

1.5 ปฏิบัติต่อผู้เรียนเหมือนเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง

1.6 กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและถามคำถามในห้องเรียน

2. ผู้สอนต้องแน่ใจว่าได้สนใจผู้เรียนทุกคนได้แก่

2.1 อย่าละเลยผู้เรียนที่เงียบขรึมหรือไม่แสดงพฤติกรรมออกมามากนัก

2.2 ผู้สอนควรตระหนักถึงระมัดระวังเกี่ยวกับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่มเรียนที่อาจมีพฤติกรรมในทางลบ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับมาจากการแต่งกาย เพศ ลักษณะท่าทางหรืออายุ

2.3 ถ้าผู้สอนเชื่อว่าสามารถที่จะควบคุมความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้แล้วผู้สอนก็ควรระมัดระวังเกี่ยวกับลักษณะทางเชื้อชาติ หรือลักษณะส่วนบุคคลและนิสัยของผู้เรียนซึ่งจะทำให้ผู้สอนแสดงอาการออกมาในทางที่ผู้เรียนรู้สึกไม่ชอบพฤติกรรมเหล่านี้จะแสดงออกมาอย่างไร้รู้ตัวโดยการที่ไม่เรียกผู้เรียนเหล่านั้นตอบคำถามหรือมีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือไม่ประสานสายตากับผู้เรียนเหล่านั้น

3. ผู้สอนควรมีการกระตุ้นผู้เรียน โดยการใช้ลักษณะท่าทางเพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี มั่นคงและมีความเชื่อมั่น ได้แก่

3.1 ประสานสายตากับผู้เรียนเสมอ

3.2 เคลื่อนไหวไปรอบๆห้องมีบรรยากาศอย่างเป็นธรรมชาติและมีชีวิตชีวา

3.3 ควบคุมลักษณะท่าทางซึ่งแสดงออกให้เห็นถึงความมั่นใจในตัวเองได้

- 3.4 ยืมและหิ้วกระเป๋าในชั้นเรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการแสดงออกด้วย
- 3.5 เป็นเรื่องสำคัญ เสียงต้องมีพลังชัดเจน และมีเสียงขึ้น ๆ ลง ๆ
4. ผู้สอนต้องพยายามรู้จักผู้เรียนทุกคนในขณะที่เดียวกันเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักตัวผู้สอน
 - 4.1 จำชื่อผู้เรียนอย่างรวดเร็ว ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ขอให้ผู้เรียนนั่งที่เดิมทุกครั้ง ในช่วงสองถึงสามอาทิตย์แรก ใช้แผนผังที่นั่ง ถ้ายรูปผู้เรียนเขียนชื่อได้ภาพ
 - 4.2 เรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคนและยอมรับข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มเติม เช่น เกิดที่ไหน สนใจที่จะทำอะไรบ้าง
 - 4.3 เต็มใจที่จะบอกข้อมูลส่วนตัวของผู้สอนแก่ผู้เรียน ในชั้นเรียนผู้สอนอาจจะพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัวแต่ต้องใช้วิจารณญาณว่าจะพูดมากน้อยแค่ไหน
 - 4.4 พยายามค้นหาสถานการณ์ส่วนบุคคลหรือสิ่งขัดขวางความก้าวหน้าของการเป็นที่เลี้ยงเด็ก และตารางที่สามารถจะทำให้ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนไม่ทัน
5. ผู้สอนต้องเตรียมการเสริมแรงทางบวก โดยเฉพาะ ได้แก่
 - 5.1 ให้ความสำคัญในการแสดงความชื่นชมผู้เรียนที่สามารถทำงานได้ดีแต่ต้องระมัดระวังไม่ให้มากเกินไปจนขาดความจริงใจ
 - 5.2 พูดคุยกับผู้เรียนเมื่อมีการขาดส่งงาน การขาดเรียนสม่ำเสมอ และการมาสาย
6. ผู้สอนต้องจัดระเบียบชั้นเรียนให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงเวลาเรียนของผู้เรียน ได้แก่
 - 6.1 อย่ามาสาย การมาสายจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการมาตรงเวลาไม่ใช่สิ่งที่สำคัญสำหรับผู้สอน
 - 6.2 อยู่ในชั้นเรียนตลอดเวลาสอน ในบางครั้งผู้สอนอาจจะออกนอกชั้นเรียนเร็วกว่าปกติ
 - 6.3 สังเกตพฤติกรรมที่ขาดความสนใจ เช่น การขยับตัวเนื่องจากความเบื่อหน่าย การไออยู่เสมอ การมองผู้เรียนคนอื่นหรือมองหนังสือก่อนหมดเวลา รวมทั้งสังเกตลักษณะท่าหน้ที่สนคิดต่อการเรียนการขาดการประสานสายตา
 - 6.4 เริ่มเรียนให้ตรงเวลาถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมาไม่ครบ ถ้าไม่ทำเช่นนี้จะทำให้ผู้ที่มาตรงเวลามีความรู้สึกไม่ดี
7. ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศทางกายภาพในห้องเรียนให้เหมาะสม
 - 7.1 ตรวจสอบอุณหภูมิในห้องเรียนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยอาจจะสังเกตจากปฏิกิริยาของผู้เรียน เช่น ม้วนแขนเสื้อตลอดเวลา
 - 7.2 พยายามจัดโต๊ะให้อยู่ในลักษณะที่สบาย ๆ

7.3 แน่ใจว่าแสงอาทิตย์ที่ส่องผ่านม่านหน้าต่างไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการมองเห็นกระดานหรือสมุดบันทึก

ดังนั้น จึงสรุปแนวความคิดต่าง ๆ ได้ว่า ครูผู้สอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับการใช้เทคนิคในการสอน เพื่อที่จะให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้และเข้าใจในเนื้อหาวิชา สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองได้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ ความสามารถด้านวิชาการ มีทักษะในการใช้อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน รวมถึงการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย และมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

Astin (1971, p. 3) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ตลอดจนพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์เป็นอย่างมาก สภาพแวดล้อมเป็นตัวกลมกลืนกลุ่กลักลักษณะและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของผู้เรียน

อรพັນท์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533, หน้า 55-56) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน พบว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. พฤติกรรมการเรียน ประกอบด้วย
 - 1.1 ร่วมกิจกรรมการเรียนทุกครั้งที่มีโอกาส
 - 1.2 ถือว่าการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เป็นสิ่งสำคัญ
 - 1.3 อยากให้ครูจัดการเรียนการสอนแปลก ๆ ใหม่
 - 1.4 อยากให้ครูใช้สื่อการสอนบ่อย ๆ
 - 1.5 ส่งรายงานและการบ้านทันเวลาเสมอ
 - 1.6 ชอบฟังครูเล่าประสบการณ์ในการสอน
 - 1.7 ตั้งใจในการสอบทุกครั้ง
 - 1.8 ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเสมอ
2. ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนและครู ประกอบด้วย
 - 2.1 ความเคารพเชื่อฟังครูตลอดเวลา
 - 2.2 ประทับใจในเทคนิควิธีสอนของครูเป็นส่วนใหญ่
 - 2.3 ประทับใจในพฤติกรรมของครู
 - 2.4 ชอบช่วยเหลือเพื่อน
 - 2.5 ส่วนใหญ่ตั้งใจเรียนแทบทุกวิชา
 - 2.6 เคยช่วยครูจัดห้องเรียนและสื่อการสอน
 - 2.7 สนุกสนานทุกครั้งที่ได้เข้าเรียน

3. อารมณ์และความรู้สึกต่อสภาพแวดล้อมรอบข้าง

- 3.1 ไม่กล้าถามครูเมื่อมีปัญหา
- 3.2 ชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม
- 3.3 รู้สึกคับข้องใจที่ครูเข้าสอนช้าแต่เลิกเร็ว
- 3.4 รู้สึกน้อยใจที่ครูไม่เคยเรียกให้พูด
- 3.5 เสียใจที่ครูจำชื่อไม่ได้
- 3.6 เวลาครูคุมจะทำเฉยไม่สนใจฟัง

4. ความสัมพันธ์ทางครอบครัว ประกอบด้วย

- 4.1 พ่อ แม่ พี่น้องไม่สนับสนุนให้เรียน
- 4.2 มาจากครอบครัวที่บิดา มารดาแยกกัน
- 4.3 เป็นเด็กกำพร้าบิดา และ/ หรือ มารดา
- 4.4 บิดา และ/ หรือมารดามีคู่สมรสใหม่
- 4.5 ผู้ปกครองบังคับให้เรียน
- 4.6 มีกิจกรรมทางบ้านมากจนไม่มีเวลาสนใจเรียน

5. พฤติกรรมที่มาสนใจเรียน ประกอบด้วย

- 5.1 ภาวนาให้ครูเลิกเร็ว ๆ ทุกชั่วโมง
- 5.2 ดีใจทุกครั้งที่ครูไม่มาสอน
- 5.3 คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอนเป็นประจำ
- 5.4 เคยหนีเรียนบ้างเป็นบางครั้ง
- 5.5 ประพฤติผิดวินัยบ่อย
- 5.6 ต้องเรียนเพื่อให้อจบเท่านั้น

ที่กล่าวมานี้เห็นได้ว่า พฤติกรรมของผู้เรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญแก่นักเรียนให้มาก การที่ครูจะพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล ใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถพื้นฐานของแต่ละบุคคล จัดการเรียนการสอนที่ไม่สร้างความเบื่อหน่าย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน เพื่อให้เด็กทุกคนมีพฤติกรรมและการแสดงออกที่ดีต่อการเรียนรู้ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการนักเรียน

Astin (1971, p. 135) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการให้บริการนักเรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนได้รับความสะดวกปลอดภัย และความสุขสบาย เช่น บริการแนะแนว บริการสุขภาพ บริการด้านสวัสดิการ บริการห้องสมุด บริการด้านประชาสัมพันธ์ บริการด้านการจัดหางาน และบริการด้านอาชีพ

นอกจากบริการดังกล่าวทั้ง 6 ข้อ ทางโรงเรียนอาจจัดบริการด้านอื่น ๆ ที่ทำให้นักเรียน ได้รับความสะดวก ปลอดภัย และความสุขสบาย เช่นการจัดบริการเกี่ยวกับการจัดส่งจดหมาย เพราะนักเรียนต้องเสียเวลาเรียนเพื่อส่งจดหมาย หรือ ษนาณัติ แต่ถ้าโรงเรียนจัดบริการรับชานาณัติ ให้แทน หรือขอความร่วมมือจากไปรษณีย์ที่มีรถไปรษณีย์เคลื่อนที่มารับบริการที่โรงเรียน เฉพาะเวลาเช้าหรือบ่าย ก็จะทำให้นักเรียนไม่เสียเวลาและได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น การให้บริการ นักศึกษา ถือว่าเป็นงานที่สำคัญ และควรให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะเป็นส่วนช่วยเสริมพลัง และประสบการณ์ ให้กับนิสิตนักศึกษา ถือว่าเป็นงานที่สำคัญ และควรให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะเป็นส่วนช่วยเสริมพลังและประสบการณ์ให้กับนิสิตนักศึกษา นอกจากการเรียนการสอนในห้องเรียน Wrenn (1951, p. 4) ให้ความเห็นว่า การให้บริการนักศึกษา จะทำให้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น เพราะการให้บริการนักศึกษาจะต้องสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน นโยบายการบริหาร และการเลือกคณะ ภาควิชาหรือหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น การให้บริการนักศึกษาจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักศึกษา ทุกคนต้องได้รับการบริการและการบริการนั้น ควรเป็นการพัฒนาการศึกษาทุก ๆ ด้าน ในขณะที่เดียวกันการสอนการให้บริการคำปรึกษากิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา ตลอดจนการจัดการศึกษาต่าง ๆ ของสถาบัน จะต้องคำนึงถึงนักศึกษาเป็นรายบุคคลในเรื่องแรงขับ (Drive) ความสนใจ และความต้องการในเรื่องจุดมุ่งหมายของการให้บริการนักศึกษา Muller (1961, p. 64) กล่าวว่า การให้บริการนักศึกษาจะช่วยสร้างไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่เป็นมรดกของสังคม อันมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพทุก ๆ ด้านของนักศึกษา รวมทั้งความเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ

ส่วนประเภทของการให้บริการนักเรียนนั้น Holland (1972, p. 6155) ได้ศึกษาการให้บริการต่าง ๆ แก่นักศึกษาในวิทยาลัยชุมชนของรับ จำนวน 27 แห่ง ผลปรากฏว่าบริการต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัดขึ้น ได้แก่ บริการข่าวสารก่อนเข้าเรียน บริการรวบรวมข้อมูล การลงทะเบียนเรียน บริการทดสอบทางการศึกษา บริการปฐมนิเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการข่าวสารด้านอาชีพ บริการเงินกู้การศึกษา บริการจัดหางานให้นักศึกษามาทำ บริการกิจกรรมนักศึกษา บริการหอพัก บริการอาหารกลางวัน บริการสุขภาพ บริการกิจกรรมเสริมหลักสูตร บริการเสริมความรู้ทางการเกษตร การปฏิบัติตนทางสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ Harry (1960) ทำการวิจัยพบว่า การให้บริการ

นักศึกษาของวิทยาลัยเหมืองแร่และเทคโนโลยี (College of Mining and Technology) ที่มีซิแกนนั้น บริการที่นักศึกษาต้องการมาก ได้แก่ บริการยืมเงิน บริการที่อยู่อาศัย บริการแนะแนวอาชีพ และ บริการกิจกรรมทางสังคม

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการนักเรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนในการรับบริการอาหารกลางวันที่มีประโยชน์ถูกสุขลักษณะ การดูแลการเดินทาง ไป-กลับบ้าน การตรวจความสะอาดร่างกาย เล็บ มือ ผม หรือ เสื้อผ้า ให้บริการรักษาพยาบาลอาการ เจ็บป่วยเล็กน้อย การจัดบริการรับส่งนักเรียน การจัดบริการทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจน

สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน

ด้านการจัดการศึกษา Astin (1968, p. 84) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการบริหาร การจัดการศึกษา หมายถึง นโยบายและระเบียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารภายในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องบริหารไปในทิศทางที่จะทำให้สถานศึกษา เต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งมิตรภาพ กลุ่มเพื่อนภายในสถานศึกษามีความอบอุ่น มีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ มีความสุขสบาย อยากรมาทำงาน มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น จะเห็นได้ว่า ระบบการบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ จะต้องมีสภาพที่คล่องตัวมีอิสระในการดำเนินการ ทั้งในด้านการบริหารงานบุคคลการบริหารด้านงบประมาณ และการบริหารด้านวิชาการการดำเนินการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนจะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคคลากรจากการทำงานอย่างมีระบบ มีใจเอื้อเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเป็นมิตรต่อกัน สิ่งชี้วัดลักษณะสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ Astin (1968, p. 56) ได้แก่ การจัดระบบการทำงาน ของครูอาจารย์สายงานการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง อบอุ่น มีความเป็นประชาธิปไตย ทุกคน รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการจัดสวัสดิการ และการจัดการด้านต่าง ๆ ด้วยลักษณะ การบริหารงานที่ก่อให้เกิดสิ่งแวดลอมที่ดีนั้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายในการแก้ปัญหา และ พัฒนางานของโรงเรียน

เลิศศักดิ์ คำปลิว (2551 , หน้า 20) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร หมายถึง การดำเนินการ โดยวิธีที่หลากหลายเพื่อให้ครูได้มีโอกาสใช้ความสามารถของตนเอง เต็มที่และสามารถอุทิศเวลาปฏิบัติหน้าที่ได้มากพอในการพัฒนาสิ่งแวดลอมที่เอื้อต่อการจัดการใน การเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงรับทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

พรพจน์ พจน์พัฒนาพล (2548, หน้า 44) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ได้แก่ การดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียนให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของ

บุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการงานอย่างมีระบบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของบุคลากร บุคลากรในโรงเรียนยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรต่อกันรักใคร่กลมเกลียวกัน สิ่งชี้วัดลักษณะสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ได้แก่ การจัดระบบการทำงานของครู อาจารย์ สายงาน การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง ออบอุน มีความเป็นประชาธิปไตย ทุกคนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการจัดสวัสดิการ และการจัดการด้านต่าง ๆ ด้วยลักษณะของการบริหารที่ก่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีนั้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายควรให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมมีการนำเสนอข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัจจุบัน และปัญหาที่กำหนดเป็นนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนา งานของโรงเรียน ซึ่งการมีส่วนร่วมในการบริหารไม่ว่าจะเป็นไปในลักษณะของการมีส่วนร่วมตัดสินใจ หรือร่วมงาน โดยการให้มีส่วนร่วมในงานเป็นการส่งเสริมให้มีการร่วมมือจากกลุ่มสามารถเรียนรู้พฤติกรรมและความรู้สึกทางด้านจิตวิทยาของผู้มีส่วนร่วมได้มาก ทำให้รู้ทำที่ว่าแต่ละคนมีความสามารถ มีความคิดเห็นอย่างไร เป็นการเปิดโอกาสให้ได้ใช้ความรู้ความสามารถของแต่ละคนอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ (2550, หน้า 40) กล่าวว่า ถ้าผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องระบบการดำเนินงานของหน่วยงานแล้ว ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องระบบและเรื่องการค้าเนินการ ผู้ปฏิบัติยอมอุทิศตนเพื่องานและมีขวัญในการปฏิบัติงานดี การอบรมหมายงาน และการสั่งการ ก็เป็นไปตามสายการบังคับบัญชาอย่างแจ่มชัด เหมาะสมกับความสามารถไม่เกินกำลังมอบหมายงาน และติดตามดูแลช่วยเหลือถามไถ่ การเหน็ดเหนื่อย ขกของชมเชย มีการสร้างขวัญล้งใจ จัดสวัสดิการให้หลาย ๆ รูปแบบ เป็นต้น การบริหารทางการวางแผนอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นหลักทางการศึกษา เน้นหลักการ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือสังคมในอนาคต นักวางแผนและนักบริหารที่มีอุดมการณ์ ต้องยึดหลักทางการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการทำงานจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถและพยายาม ค้นหาแหล่งสนับสนุนทั้งทางการเงิน และวัสดุอุปกรณ์จากแหล่งต่าง ๆ มาช่วยสร้างบรรยากาศทางการศึกษาที่ส่งผลทั้งโดยทางตรงและส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ในสังคมในอนาคต (นัฐญาพร คุษฎี, 2545, หน้า 19-20)

ทรรศนีย์ วรหาคำ (2554, หน้า 25-26) สรุปไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนด้านการบริหาร คือ การดำเนินการในโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร และจัดระบบทำงานการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตย บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งสำคัญที่ทำให้โรงเรียนพัฒนางานด้านต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญและต้องสำนึกตลอดเวลาว่าบรรยากาศของการบริหารงานที่ดีนั้นควรใช้ครูได้มีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นไปอย่างราบรื่นขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมด้านการบริหาร

ทั้งสิ้น ดังนั้น สิ่งแวดล้อมด้านการบริหารที่หมายสมจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนรู้ และจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

กรมสามัญศึกษา (2536, หน้า 33) สรุปว่า สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร หมายถึง การดำเนินใด ๆ ภายในโรงเรียนให้การปฏิบัติงานสำเร็จด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร สังเกตได้จากการทำงานอย่างมีระบบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของบุคลากร บุคลากรยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวกัน การจัดการสภาพแวดล้อมการบริหาร เป็นการดำเนินการของสถานศึกษา ให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้บริหารและครู เป็นผู้มีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างสภาพแวดล้อม โดยเริ่มที่ตัวผู้บริหารจะต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ให้เกิดขึ้นในระหว่างครูด้วยกัน ระหว่างครูผู้ร่วมงานที่ดี คอยแนะนำช่วยเหลือ สร้างขวัญกำลังใจ ในการทำงานให้แก่คณะครู โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation management)

1. การสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหา จัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน แล้วนำข้อมูลมากำหนดนโยบายหรือแนวปฏิบัติของสถานศึกษา มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในลักษณะต่าง ๆ
2. ส่งเสริมให้บุคลากรของโรงเรียนทำงานร่วมกันในลักษณะต่าง ๆ เช่น ในการประชุม เชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมการรวมกลุ่มวิชาชีพ การนิเทศภายในเพื่ออภิปรายแก้ปัญหา หาข้อยุติและ กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน
3. การสร้างขวัญและกำลังใจ จัดการสวัสดิการให้บุคลากรหลายรูปแบบ เช่น การมอบหมายงาน ส่งเสริม สนับสนุนด้านงบประมาณการจัดการต่าง ๆ ส่งเสริมสนับสนุนให้ แสดงความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ
4. จัดระบบต้อนรับผู้มาเยือนด้วยบรรยากาศความเป็นมิตร ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติ ต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม

นรา สมประสงค์ และเสรี ลาซโรจน์ (2546, หน้า 79) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารและภาวะผู้นำ ของผู้บริหารและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานล้วนมีผลต่อการดำเนินการต่าง ๆ ในองค์กรทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรมีความระมัดระวังเป็นอย่างมากและควรเลือก กลวิธีในการบริหารที่ดีและเหมาะสม เพื่อที่จะทำให้บรรยากาศการบริหารและบรรยากาศการ ปฏิบัติงานเป็นไปได้อย่างราบรื่น บุคคลทุกฝ่ายมีความสุขพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงานและ บรรยากาศการบริหารจะส่งผลต่อบรรยากาศการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษา มีความพึงพอใจ การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีแรงจูงใจที่ต้องการเห็นความสำเร็จ ของงานของตนเองมีความรับผิดชอบต้องการเห็นความก้าวหน้าในงานและการได้รับการยอมรับ นับถือ ซึ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยจูงใจที่สำคัญในการทำงานบรรยากาศการบริหาร ลักษณะการปฏิบัติงาน ที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมได้

สุวพร ตั้งสมรพงษ์ (2542, หน้า 3) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมด้านการบริหารก็เป็นสิ่งเร้าที่สำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลให้ระบบการบริหารมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัวในการดำเนินภารกิจต่าง ๆ นโยบายการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของสถาบัน ควรมีการสื่อสารให้นิสิตนักศึกษาทั่วไปในสถาบันได้รับทราบ เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนิสิตนักศึกษามาก นอกจากนี้ ควรให้นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางเกี่ยวกับการพัฒนาตัวเองด้วยการบริหารที่ดีต้องมีความยืดหยุ่น ไม่ยึดติดในรูปแบบจนมากเกินไป รูปแบบการจัดองค์กรควรจะมีมีความยืดหยุ่นพอที่จะปรับเปลี่ยนได้เสมอ

อาริยา สตาร์ตัน (2556, หน้า 46) สามารถสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านการบริหาร เป็นระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยมีการกระบวนการในการดำเนินการต่าง ๆ ที่ทำให้ภารกิจต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายไปได้ด้วยดีนั้นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานให้เป็นไปได้อย่างมีระบบทำให้บรรลุเป้าหมายละประสบผลสำเร็จได้ด้วยดีละประสิทธิภาพ

Holland (1972, p. 611-A อ้างถึงใน วิชญ์ ผสมทรัพย์, 2546) ได้ศึกษาการบริหารและหน้าที่ของหน่วยบริการนักศึกษาในวิทยาลัยชุมชนของรัฐ พบว่า วิทยาลัยได้จัดบริการแก่นักศึกษา 10 ประการ คือบริหารข่าวสารก่อนเข้าศึกษา การประชาสัมพันธ์ การปฐมนิเทศ การให้คำปรึกษาหารือ บริหารข่าวสารด้านอาชีพ การช่วยเหลือด้านการเงิน บริการด้านกิจกรรม เสริมหลักสูตร บริการรวบรวมข้อมูล บริการด้านกิจการนักศึกษา และบริการทดสอบทางการศึกษา

กัญญ์ธิดา ขอดดี (2555, หน้า 25) สรุปไว้ว่า สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร คือกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมาย กำกับและดูแลให้บุคลากรไปปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาแก่ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและมีเจตคติตามจุดหมายของหลักสูตรทำให้ผู้เรียนเติบโตขึ้นมาเป็นสมาชิกที่ดีตามความต้องการจึงสังคม ผู้บริหารออกกฎ ระเบียบ และคำสั่ง กับอำนาจ จากความดีงามที่มีในตัวไปจัดองค์ประกอบในการบริหารสามารถทำงานประสานสัมพันธ์ที่ดี ผู้บริหารต้องมีสติปัญญา มีวุฒิภาวะสูง มีสุขภาพที่ดี มีทักษะและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คำนึงถึงสวัสดิการภาพและความมั่นคงซึ่งผู้ได้บังคับบัญชา รวมทั้งในด้านการสื่อสารความหมายต่าง ๆ

โดยสรุป ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียนโดยวิธีที่หลากหลาย เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินงานอย่างมีระบบ แบบแผน ทุกคนทำงานด้วยความร่วมแรงร่วมใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายใต้บรรยากาศการทำงานที่เป็นกันเอง ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศของการบริหารงานที่ดี เพื่อนำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมทางการบริหารที่เหมาะสมและสามารถตอบสนองความคาดหวังของนักเรียนได้

สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน ให้ดำเนินไปด้วยดี มีความปกติสุขตลอดไปจนถึงการมุ่งมั่นพัฒนาบุคลิกภาพ การวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความสามารถ ความสนใจและความถนัดเฉพาะของนักเรียน

ยีนยง ชุกติติกุล (2554, หน้า 61) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมของนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารเห็นว่าการดำเนินงานของตัวแทนนักศึกษา หรือสโมสรนักศึกษายังมีประสิทธิภาพน้อย เมื่อเป็นเช่นนี้ทางสถาบันจึงควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาให้การสนับสนุนดูแล และแนะนำเมื่อมีปัญหาในการดำเนินงาน จัดเวลาและเปิดโอกาสให้นักศึกษาส่วนมาก ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถาบันจัดขึ้น การจัดกิจกรรมนั้นต้องคำนึงถึงเพศของนักศึกษาด้วย

Astin (1971, p. 147) ได้ให้ความเห็นว่างานด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนนักศึกษา ในสถาบันให้ดำเนินไปด้วยดี มีความปกติสุขตลอดไปจนถึงการมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความสามารถ ความสนใจและความถนัดของนักเรียนนักศึกษาแต่ละคนให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเอง และสังคมให้มากที่สุด

Frederick (1966, p. 6) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาจัดขึ้นโดยสมัครใจที่จะเข้าร่วมและดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบของอาจารย์และการเข้าร่วมกิจกรรมนี้ จะไม่มีส่วนในการพิจารณาผลการศึกษาที่จะทำให้นักศึกษาเลื่อนชั้น

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545, หน้า 225-258) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่าเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สติปัญญา และสังคม มุ่งเสริมด้วยเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติแล้วสิ่งแวดล้อมปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิต ได้อย่างมีความสุข

สรุป สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง งานที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาความสามารถตามความถนัดและความสนใจของตนเอง เช่น กิจกรรมชุมนุม งานบริการด้านสอนซ่อมเสริม การศึกษาพิเศษ การจัดการดูแลให้นักเรียนได้เข้ากับชั้นเรียน การจัดให้นักเรียนได้มีกิจกรรมพิเศษในเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นผู้มีวินัย และรู้จักปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม

สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

Astin (1971, p. 15) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนร่วม โรงเรียนและชั้นเรียน มีอิทธิพลในการปรับตัว และดำรงชีวิตในสังคม โรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อย

จากการศึกษาค้นคว้าของ อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533, หน้า 48) พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นเรียน ได้แก่

1. ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้นเรียน ได้แก่
 - 1.1 ถือการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ
 - 1.2 ติดตามเนื้อหาที่เรียนตลอดเวลา
 - 1.3 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนในห้องเสมอ
 - 1.4 ร่วมอภิปรายต่าง ๆ ในชั้นเรียนเสมอ
 - 1.5 แข่งขันเรียนและทำกิจกรรม
2. พฤติกรรมการศึกษาที่ดีของเพื่อนร่วมชั้นเรียนประกอบด้วย
 - 2.1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
 - 2.2 มาเรียนสม่ำเสมอ
 - 2.3 ส่งการบ้านหรือรายงานตรงตามกำหนดเวลา
 - 2.4 ซื่อสัตย์ สุจริตในขณะสอบ
 - 2.5 จัดงานอย่างเป็นระบบ
 - 2.6 เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 - 2.7 มีอารมณ์ขันและสนุกสนานกับการเรียน
 - 2.8 สนใจตอบคำถามครูขณะเรียน
3. พฤติกรรมที่ด้อยของเพื่อนร่วมชั้นเรียน ประกอบด้วย
 - 3.1 แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
 - 3.2 เฉลียวฉลาด
 - 3.3 รักสงบไม่ชอบทะเลาะวิวาท
 - 3.4 เคารพนับถือครูทั้งต่อหน้าและลับหลัง
 - 3.5 สนใจวิธีการสอนของครู
4. พฤติกรรมที่ไม่ดีของเพื่อนร่วมชั้นเรียนประกอบด้วย
 - 4.1 เข้าห้องเรียนช้า
 - 4.2 ขูเสียดังในขณะที่เรียน
 - 4.3 เรียนอ่อน

4.4 หนีเรียน

4.5 ไม่ส่งงานหรือการบ้าน

4.6 โต้เถียงครูอย่างไร้เหตุผล

4.7 ชอบการทะเลาะวิวาท

อรสา ไทยการณวงศ์ (2528, หน้า 4 อ้างถึงใน เสาวรัตน์ สายถิ่น, 2549, หน้า 29) ได้มีการศึกษาในเรื่องดังกล่าวเช่นกัน และได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ไม่ได้ การตั้งใจเรียนหรือไม่ตั้งใจเรียนเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคลที่ต้องแก้ไขด้วยตนเอง จากการสังเกตสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนมาก จึงเป็นปัญหาสำหรับครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียนถ้าสามารถพัฒนาให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ตั้งใจเรียนก็จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องได้

ดังนั้น กลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียน จึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การปรับตัวและการดำรงชีวิตในห้องเรียนของนักเรียนซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อยสังคมหนึ่งในโรงเรียน จึงควรอยู่ในสายตาของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนทุกคน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านวังวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 และได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนตามขอบเขตของการวิจัย พบว่า เพศ และระดับชั้นเรียน เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่าง ดังนี้

เพศ มีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์และมีผลต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน ดังที่ กัญญา สุวรรณแสง (2532, หน้า 56) กล่าวว่า เพศมีการตอบสนองทางสังคมที่แตกต่างกัน เพศหญิงจะมีความสุขภาพ เก็บตัว มีความสามารถในการควบคุมจริตกิริยาได้ดีกว่าเพศชาย นิสัยใจคอ การแสดงออกทางความคิดเห็น การควบคุมอารมณ์และอื่น ๆ ก็มีความแตกต่างกัน ซึ่งก็สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เฉลิม พรหมคุณากรณ์ (2539, หน้า 103-106) พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโดยรวม สภาพแวดล้อมด้านพฤติกรรมของครูผู้สอน และด้านพฤติกรรมของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระดับชั้นเรียน มีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนมีพัฒนาการด้านการรับรู้ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่

แตกต่างกัน (เสาวรัตน์ สายถิ่น, 2549, หน้า 60) ซึ่งสอดคล้องกับ วิระ ด้วงแป้น (2544, หน้า 43) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านการบริหาร โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน และยืนยง ชุกติติกุล (2544, หน้า 53-54) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนเทคโนโลยีอยุธยา พบว่า นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนเทคโนโลยีอยุธยา โดยรวมและเกือบทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกจากนี้ อนันต์ เลาหวิฑูล (2544, หน้า 57) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระยองวิทยาคม จังหวัดระยอง พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้อง พบว่า เพศและระดับชั้นเรียนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจเลือกตัวแปรที่คาดคิดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ มากำหนดเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนในครั้งนี ผู้วิจัยได้ศึกษารายงานการวิจัยทั้งในและนอกประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตการศึกษาวิจัยในทุกด้าน เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ไว้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นประโยชน์และบังเกิดผลดีต่อครู นักเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งขอนำเสนอพอสังเขป ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

เสาวรัตน์ สายถิ่น (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนชลกันยานุกูล แสนสุข จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงโรงเรียนชลกันยานุกูล แสนสุข มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียน และสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านลักษณะพฤติกรรมของครูผู้สอน ด้านลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียน และลักษณะพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นเรียน

แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนตามระดับช่วงชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนชลกันยานุกูล แสนสุข จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะพฤติกรรมของครูผู้สอน ด้านลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียน และด้านลักษณะพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอาคารสถานที่และสื่อการเรียนการสอนนักเรียนที่อยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่นักเรียนที่อยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 2 ช่วงชั้นเรียนมีความคิดเห็นต่อด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียนและสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านลักษณะพฤติกรรมของครูผู้สอน ด้านลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียนและลักษณะพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญกล้า ปลื้มอารมณ์ (2551, หน้า 57-58) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนบ้านวังวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนบ้านวังวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครอง ด้านลักษณะของเพื่อนร่วมชั้น และพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ด้านลักษณะพฤติกรรมของครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านอาคารสถานที่และสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย 2) เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนบ้านวังวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศของนักเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีลักษณะพฤติกรรมที่มีปัญหามากกว่านักเรียนชาย 3) เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนบ้านวังวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 1 จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านลักษณะพฤติกรรมของครูผู้สอนและด้านอาคารสถานที่สื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุพัฒน์ สินมะลิ (2555, หน้า 48-49) ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลกรณีสึกษา โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลกรณีสึกษา โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ

นักเรียนโรงเรียนเทศบาลกรณิศศึกษาโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลกรณิศศึกษาโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กัลยา มั่งคั่ง (2558) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของวิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของวิทยาลัยเทคโนโลยีการอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามเพศของนักศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามระดับชั้นของนักศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภัชรินทร์ เทียงธรรม (2545) ได้วิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทคนิคพาณิชยการสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่า นักเรียนนักศึกษาทั้งชายและหญิง นักเรียนหลักสูตร ปวช. และนักเรียนหลักสูตร ปวส. ทั้งที่เรียนในภาคปกติและภาคพิเศษ มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยรวมเกือบทุกด้านมีความเหมาะสมปานกลาง ยกเว้น ด้านการเรียนการสอนมีความเหมาะสมมากและเมื่อเปรียบเทียบความเห็นของนักเรียนนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้งชายและหญิงทั้งที่เรียนภาคปกติและภาคพิเศษ มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในทุกด้านไม่แตกต่างกัน และพบว่านักศึกษาภาคพิเศษ มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสูงกว่านักศึกษาภาคปกติ

พิทักษ์ สมาน (2547) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง รวมทั้งนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับมาก คือ ด้านบริหาร ด้านห้องเรียน ด้านกลุ่มเพื่อน ส่วนด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่อยู่ในระดับชั้นต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ธนพันธ์ แก้วประทีป (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนทัพยาพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนเมืองพญา ทั้งโดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นด้านการให้บริการผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนเพศชายและเพศหญิง ต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ

โรงเรียนทัพยาพิทยาทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการเรียนการสอนและการให้บริการผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมศักดิ์ ดั่งเจริญ (2548) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนโพธิสัมพันธ์ พินาศาณิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นนักเรียนที่มีเพศต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านห้องเรียน ด้านกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไพฑูรย์ กาญจนประยูร (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเกาะโพธิ์ด้วยงามวิทยา จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเกาะโพธิ์ด้วยงามวิทยา จังหวัดลพบุรี ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

Jaime (1972, p. 6758-A) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยครูบุกิดนอน (Bukidnon Normal College) ประเทศฟิลิปปินส์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตปริญญาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันและการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมในทางลบ มีแนวโน้มก่อให้เกิดลักษณะก้าวร้าว ในทำนองเดียวกัน การรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมในทางบวก ก่อให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตที่ใช้เวลาอยู่ในสถาบันหลายสถาบันประเมินสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ และเมื่อพิจารณาตามวัยและเพศ ปรากฏว่า นิสิตเพศชาย ประเมินสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยอยู่ในระดับต่ำกว่านิสิตเพศหญิง ขณะเดียวกัน ยังได้ข้อสรุปว่า การรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยในทางลบนั้น มีความสัมพันธ์กับความเป็นเลิศทางวิชาการและบุคลิกภาพความเป็นผู้นำของนิสิตด้วย

Romine (1974, pp. 139-143) ได้ศึกษาบรรยากาศการสอนที่จะช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้น โดยสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์จำนวน 1,237 คน ผลที่ได้คือ บรรยากาศที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ 2 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน และด้านการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี

Benn (1976, p. 4026-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยในอุดมคติ กับสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐ โอคลาโฮมา โดยวิธีวัดภาพพจน์ของมหาวิทยาลัยผลการวิจัยพบว่าการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของนักศึกษาปัจจุบันแตกต่างกันมากกับสภาพแวดล้อมในอุดมคติของนักศึกษา นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยมีบรรยากาศทำทนายทางวิชาการมากกว่าที่เป็นอยู่ นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในรัฐ โอคลาโฮมา ไม่พอใจกับบรรยากาศของมหาวิทยาลัยมากกว่านักศึกษาที่มาจากรัฐอื่น นักศึกษาผิวดำมีความประทับใจสภาพแวดล้อมมากกว่านักศึกษาผิวขาว นักศึกษาชายมีความคาดหวังต่อบรรยากาศทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสูงกว่าความคาดหวังของนักศึกษาหญิง

Chin (1994, p. 2970-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาหาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษา ครูผู้ฝึกสอนและครูประจำการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษา มีระดับความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม เจตคติ และพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้ นักเรียนที่มีระดับขั้นสูงกว่าจะมีคะแนนสอบน้อยกว่านักเรียนที่มีระดับขั้นต่ำกว่าครูในชนบทมีความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าครูในเมือง เด็กหญิงจะเอาใจใส่ปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าเด็กผู้ชาย ครูที่ฝึกสอนและครูที่ประจำการมีความรู้ไม่แตกต่างกันกับนักเรียนมัธยม ครูประจำการจะเอาใจใส่ต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าผู้อื่น

Zentner (2001, p. 99) ได้นำเสนอรายงานการวิจัยระดับปริญญาเอกในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวินัยนักเรียนกับทักษะด้านอื่นๆ ของนักเรียนพบว่า การปฏิรูปการศึกษาเชิงบังคับได้ก่อให้เกิดการบริหารของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน ระเบียบวินัยของโรงเรียน การแก้ปัญหาวินัยของนักเรียน และการปรับปรุงความประพฤติของนักเรียน พบว่า โรงเรียนควรจัดกลไกและสภาพแวดล้อมในการบริหาร เพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนได้ดูแลปัญหาด้านวินัยของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ช่วยให้นักเรียนได้ทราบความตั้งใจจริงที่จะแก้ปัญหามาของโรงเรียนไม่ใช่เป็นการจับผิดแต่เป็นการส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้นักเรียนได้แก้ไขความประพฤติของตนเอง และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

Alonso (2006, pp. 295-390 อ้างถึงใน อรรถสิทธิ์ สุทธิวาริ, 2547, หน้า 48) ได้ศึกษาการกำหนดคุณภาพของสภาพแวดล้อมทางการเรียนสำหรับจุดที่เป็นมุมมองของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา โดยสำรวจจากนักเรียน 630 คน จากโรงเรียน 3 แห่ง พบว่าการกำหนดรูปแบบการสอนและความคาดหวังเพื่อเพิ่มแรงจูงใจเกิดจากนิสัยที่ทำเป็นประจำของผู้เรียน

Katrien (2006, pp. 279-294) ได้ศึกษาพลวัตที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเริ่มเรียนของนักศึกษา โดยศึกษาอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนจากนักเรียนระดับประถมศึกษา 790 คน พบว่า วิธีการเริ่มเรียนและกลยุทธ์ของนักเรียนมีนัยสำคัญในระดับต่ำ

จากการที่ได้ศึกษางานวิจัยทั้งในและนอกประเทศที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนเป็นปัจจัยพื้นฐานอันสำคัญประการหนึ่ง ที่จะช่วยให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา ตลอดจนการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความมุ่งหมายของหลักสูตร จากความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษา ปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ รวม 5 ด้าน คือ

- 1) สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านครูผู้สอน
- 2) สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านผู้เรียน
- 3) สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านเพื่อนร่วมชั้นเรียน
- 4) สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่และสื่อการเรียนการสอน และ
- 5) สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านผู้ปกครอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ปีการศึกษา 2560 จำนวน 162 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยอาศัยตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) แล้วนำมาคำนวณหาสัดส่วนตามระดับชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 113 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	54	37
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	49	34
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	59	42
รวมทั้งสิ้น	163	113

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม(Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับเพศและระดับชั้นเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ รวม 6 ด้าน

1. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่
2. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน
3. สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการนักเรียน
4. สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน
5. สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
6. สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

ลักษณะของแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967 cited in Best & Kahn, 1993, p. 247) โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาล ตำบลห้วยใหญ่ ให้ครอบคลุมทั้ง 6 ด้าน

2. นำความรู้จากทฤษฎี แนวคิดที่ได้รับจากการศึกษามาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน แยกเป็น ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3. เสนอแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วต่อคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา สำนวนภาษาและพิจารณาความเหมาะสมเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ความสมบูรณ์ของเนื้อหาความเหมาะสมและความสอดคล้องกับข้อคำถาม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

4.1	ดร.สมุทพร ชำนาญ	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริพร
อนุศาสนนันท์	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.3	นายบำเหน็จ จินขาวำ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล ๑
บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่

5. แบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและ/หรือปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒินำไปเสนอต่อประธานคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบเป็นขั้นสุดท้าย ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ จำนวน 30 คน

6. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.33-0.96 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

7. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ ในการแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 113 ฉบับ และได้รับคืน 113 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำไปประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

เกณฑ์ในการพิจารณาแปลผลข้อมูล การแปลผลของข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 24)

- 4.51 - 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปัญหามากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปัญหา
- 2.51 - 3.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปัญหาปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปัญหาน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีปัญหาน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ โดยรวมและรายด้าน ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. การเปรียบเทียบปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนนักเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบค่าที่ (t -test)
3. การเปรียบเทียบปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนนักเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่จำแนกตามระดับชั้นเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากพบความแตกต่างระหว่างรายคู่ได้ ทำการทดสอบรายคู่ตามวิธีการ Scheffe'

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Sample)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการแจกแจงแบบที (t -test)
p	แทน	ความน่าจะเป็นของนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	ค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงเอฟ (F -Distribution)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนนเบี่ยงเบน (Sum of square)
df	แทน	ระดับช่วงชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน โดยเรียงลำดับตามความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อม ของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อม ของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ และระดับชั้น

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศและระดับชั้น

รายการ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	49	43.4
- หญิง	64	56.6
รวม	113	100
ระดับชั้น		
- ประถมศึกษาปีที่ 4	37	32.7
- ประถมศึกษาปีที่ 5	34	30.1
- ประถมศึกษาปีที่ 6	42	37.2
รวม	113	100

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพทั่วไปของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ เพศชาย 49 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 เพศหญิง 64 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 จำแนกตามระดับชั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน

สภาพแวดล้อมของโรงเรียน	n = 113			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านอาคารสถานที่	3.88	0.53	มาก	6
2. ด้านการเรียนการสอน	3.92	0.58	มาก	2
3. ด้านให้บริการนักเรียน	3.90	0.54	มาก	3
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน	3.92	0.47	มาก	1
5. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	3.89	0.44	มาก	4
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.88	0.49	มาก	5
รวม	3.90	0.49	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว
สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ คือ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง
ความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการเรียนการสอน และด้านให้บริการนักเรียน

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ย ความเพียงพอมาตรฐานระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายด้าน

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	n = 113			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. อาคารสถานที่ในบริเวณโรงเรียนจัดสร้าง โดยแยกเป็น สัดส่วนเหมาะสม	3.85	0.67	มาก	8
2. บริเวณภายในโรงเรียนมีความสงบ	3.89	0.67	มาก	5
3. แสงสว่างภายในห้องเรียนเพียงพอ เหมาะสมในการเรียน ของนักเรียน	3.86	0.63	มาก	7
4. ห้องเรียนมีความสะอาดน่าเรียน	3.95	0.62	มาก	1
5. บริเวณมีความสะอาดเป็นระเบียบ	3.91	0.60	มาก	4
6. ห้องเรียนมีเพียงพอต่อการจัดการเรียน	3.94	0.61	มาก	2
7. เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการมีเพียงพอต่อ การใช้งาน	3.83	0.61	มาก	10
8. จำนวนที่นั่งพักผ่อนในบริเวณโรงเรียนมีเพียงพอกับ ความต้องการของนักเรียน	3.84	0.60	มาก	9
9. โต๊ะ เก้าอี้ มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.87	0.60	มาก	6
10. การเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียนมีความสะดวก	3.81	0.64	มาก	12
11. การคมนาคมของสถานที่ตั้งโรงเรียนมีความสะดวก	3.92	0.63	มาก	3
12. การเดินทางระหว่างอาคารในบริเวณโรงเรียนสะดวก	3.81	0.54	มาก	11
รวม	3.88	0.53	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว
สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและ
รายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องเรียนมี
ความสะอาดน่าเรียน ห้องเรียนมีเพียงพอต่อการจัดการเรียน และการคมนาคมของสถานที่ตั้ง
โรงเรียนมีความสะดวก

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้าน

ด้านการเรียนการสอน	n = 113			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การจัดแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแต่ละวิชา เหมาะสมกับสาระ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	3.92	0.60	มาก	2
2. ครูทุกคนมีความรู้ความสามารถเหมาะสม	3.98	0.55	มาก	1
3. การจัดทำแผนการเรียนรู้สอดคล้องตามหลักสูตร	3.92	0.60	มาก	2
4. ความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอของครู	3.91	0.60	มาก	4
5. ครูมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความคิด	3.89	0.71	มาก	5
รวม	3.92	0.58	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว
สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและ
รายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูทุกคนมี
ความรู้ความสามารถเหมาะสม การจัดทำแผนการเรียนรู้สอดคล้องตามหลักสูตร การจัดแผนและ
กิจกรรมการเรียนการสอนของครู แต่ละวิชาเหมาะสมกับสาระ สอดคล้องกับความต้องการของ
นักเรียน และความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอของครู

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี ด้านการให้บริการนักเรียน โดยรวมและรายด้าน

ด้านการให้บริการนักเรียน	n = 113			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. จุดบริการน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนจัดแก่นักเรียนมีความสะอาด	3.95	0.62	มาก	1
2. น้ำดื่มซึ่งบริการแก่นักเรียนมีความสะอาด	3.92	0.61	มาก	3
3. ความเพียงพอ ของโต๊ะเก้าอี้ ในโรงอาหาร	3.91	0.60	มาก	5
4. น้ำสะอาดถูกสุขลักษณะ	3.90	0.61	มาก	7
5. ความเพียงพอของห้องน้ำสำหรับนักเรียน	3.94	0.61	มาก	2
6. ความปลอดภัยของอาคารภายในโรงเรียน	3.90	0.56	มาก	6
7. ความยุติธรรมในการพิจารณาจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักเรียน	3.87	0.62	มาก	10
8. ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการห้องสมุดโรงเรียน	3.88	0.59	มาก	9
9. ความเพียงพอของสนามกีฬา	3.90	0.61	มาก	7
10. ความสะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหารในโรงเรียน	3.91	0.57	มาก	4
รวม	3.90	0.54	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการให้บริการนักเรียน โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ คือ จุดบริการน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนจัดแก่นักเรียนมีความสะอาด ความเพียงพอของห้องน้ำสำหรับนักเรียน และน้ำดื่มซึ่งบริการแก่นักเรียนมีความสะอาด

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน
โดยรวมและรายด้าน

ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน	<i>n</i> = 113			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ความหลากหลายของวิชาเลือกซึ่งความถนัดของนักเรียน	3.91	0.57	มาก	4
2. ความมีประสิทธิภาพของบริการโรงเรียน	3.94	0.58	มาก	2
3. การยอมรับของสังคม หรือชุมชนต่อหลักสูตรของโรงเรียน	3.98	0.55	มาก	1
4. ความรู้ความสามารถของนักเรียนจากโรงเรียนแห่งนี้ เป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม	3.88	0.49	มาก	5
5. ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้ประสบ ความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน	3.91	0.47	มาก	3
รวม	3.92	0.47	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว
สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง
ความมุ่งหวังของนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าคะแนนเฉลี่ย
3 อันดับแรก ดังนี้ คือ ผู้การยอมรับของสังคม หรือชุมชนต่อหลักสูตรของโรงเรียน ความมี
ประสิทธิภาพของบริการโรงเรียน และผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้ประสบ
ความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	n = 113			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การอำนวยความสะดวกของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม	3.93	0.49	มาก	2
2. การสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน	3.92	0.61	มาก	5
3. การสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อชุมชน	3.91	0.51	มาก	3
4. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมนักเรียนของ โรงเรียน	3.85	0.55	มาก	4
5. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการจัดกิจกรรมของนักเรียน	3.94	0.57	มาก	1
รวม	3.89	0.44	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว
สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยรวม
และรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความเหมาะสมของ
ช่วงเวลาการจัดกิจกรรมของนักเรียน การอำนวยความสะดวกของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม และ
การสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ตารางที่ 9 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ และอันดับ การจัดสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายด้าน

ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	n = 113			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียน	3.98	0.53	มาก	1
2. ความสามารถในการทำงานกลุ่มของเพื่อนนักเรียน	3.92	0.60	มาก	3
3. ความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาระหว่างเพื่อนร่วมกลุ่ม	3.85	0.68	มาก	6
4. การช่วยเหลือด้านการเรียนระหว่างเพื่อนนักเรียน	3.86	0.62	มาก	7
5. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างนักเรียน	3.86	0.71	มาก	8
6. ความมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมของนักเรียน	3.95	0.71	มาก	2
7. ความรักความสามัคคีระหว่างกลุ่มนักเรียนของโรงเรียน	3.86	0.61	มาก	5
8. ความร่วมมือ ร่วมใจของนักเรียนในการรักษาชื่อเสียงและภาพพจน์ของโรงเรียน	3.87	0.70	มาก	4
รวม	3.88	0.49	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียน ความมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมของนักเรียน และความสามารถในการทำงานกลุ่มของเพื่อนนักเรียน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ และระดับชั้น

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

สภาพแวดล้อมของโรงเรียน	ชาย (n = 49)				หญิง (n = 64)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านอาคารสถานที่	3.92	0.60	มาก	6	3.84	0.48	มาก	2
2. ด้านการเรียนการสอน	4.03	0.62	มาก	3	3.84	0.53	มาก	3
3. ด้านให้บริการนักเรียน	4.03	0.61	มาก	2	3.81	0.47	มาก	5
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง ความมุ่งหวังของนักเรียน	4.06	0.50	มาก	1	3.81	0.42	มาก	4
5. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	4.00	0.44	มาก	4	3.80	0.43	มาก	6
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.94	0.52	มาก	5	3.84	0.46	มาก	1
รวม	4.00	0.52	มาก		3.82	0.44	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เพศชาย โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ย จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านให้บริการนักเรียน และด้านการเรียนการสอน เพศหญิง โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการเรียนการสอน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัด
เทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ
โดยรวมและรายด้าน

สภาพแวดล้อมของโรงเรียน	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	$n = 49$		$n = 64$			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านอาคารสถานที่	3.92	0.60	3.84	0.48	0.72	0.46
2. ด้านการเรียนการสอน	4.03	0.62	3.84	0.53	1.79	0.07
3. ด้านให้บริการนักเรียน	4.03	0.61	3.81	0.47	2.14*	0.03
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง ความมุ่งหวังของนักเรียน	4.06	0.50	3.81	0.42	2.89*	0.00
5. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	4.00	0.44	3.80	0.43	2.41*	0.01
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.94	0.52	3.84	0.46	1.03	0.30
รวม	4.00	0.52	3.82	0.44	1.88	0.06

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า เปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบล ห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้น

ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (n = 37)				ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (n = 34)				ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (n = 42)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	1. ด้านอาคารสถานที่	3.84	0.43	มาก	6	3.87	0.62	มาก	5	3.92	0.55	มาก
2. ด้านการเรียนการสอน	3.92	0.49	มาก	1	3.89	0.66	มาก	3	3.95	0.58	มาก	1
3. ด้านให้บริการนักเรียน	3.87	0.35	มาก	4	3.89	0.66	มาก	3	3.95	0.58	มาก	1
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน	3.91	0.22	มาก	2	3.91	0.66	มาก	2	3.91	0.46	มาก	5
5. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	3.91	0.24	มาก	3	3.91	0.36	มาก	1	3.84	0.42	มาก	6
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.85	0.48	มาก	5	3.84	0.58	มาก	6	3.94	0.48	มาก	3
รวม	3.88	0.30	มาก		3.88	0.64	มาก		3.92	0.35	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 3 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียนด้านการเรียนการสอน และด้านให้บริการนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน และด้านให้บริการนักเรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้น

การจัดสภาพแวดล้อม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	0.11	2	0.05	0.19	0.82
	ภายในกลุ่ม	32.41	110	0.29		
	รวม	32.52	112			
2. ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.06	2	0.03	0.09	0.91
	ภายในกลุ่ม	37.63	110	0.34		
	รวม	37.69	112			
3. ด้านให้บริการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.13	2	0.06	0.22	0.80
	ภายในกลุ่ม	33.15	110	0.30		
	รวม	33.29	112			
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.03	2	0.01	0.07	0.74
	ภายในกลุ่ม	25.50	110	0.23		
	รวม	25.53	112			

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การจัดสภาพแวดล้อม	แหล่งความแปรปรวน	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
5. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.12	2	0.06	0.30	0.74
	ภายในกลุ่ม	22.35	110	0.20		
	รวม	22.47	112			
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	0.26	2	0.13	0.54	0.58
	ภายในกลุ่ม	27.34	110	0.24		
	รวม	27.61	112			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	0.02	0.08	0.91
	ภายในกลุ่ม	26.88	110	0.24		
	รวม	26.92	112			

จากตารางที่ 13 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้นโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ และระดับชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ ซึ่งค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33-0.96 และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 113 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ซึ่งผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

สรุป

จากการศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการเรียนการสอน และด้านให้บริการนักเรียน

1.1 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องเรียนมีความสะอาดน่าเรียน ห้องเรียนมีเพียงพอต่อการจัดการเรียน และการคมนาคมของสถานที่ตั้งโรงเรียนมีความสะดวก

1.2 ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูทุกคนมีความรู้ความสามารถเหมาะสม การจัดทำแผนการเรียนรู้สอดคล้องตามหลักสูตร การจัดแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแต่ละวิชาเหมาะสมกับสาระ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัย อยู่เสมอของครู

1.3 ด้านการให้บริการนักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ คือ จุดบริการน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนจัดแก่นักเรียนมีความสะอาด ความเพียงพอของห้องน้ำสำหรับนักเรียน และน้ำดื่มซึ่งบริการแก่นักเรียนมีความสะอาด

1.4 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้การยอมรับของสังคม หรือชุมชนต่อหลักสูตรของโรงเรียน ความมีประสิทธิภาพของบริการโรงเรียน และผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน

1.5 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความเหมาะสมของช่วงเวลาการจัดกิจกรรมของนักเรียน การอำนวยความสะดวกของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม และการสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

1.6 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียน ความมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมของนักเรียน และความสามารถในการทำงานกลุ่มของเพื่อนนักเรียน

2. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ และระดับชั้น

2.1 ผลเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า

1. การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการเรียนการสอน และด้านให้บริการนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว มีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เพราะการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับนักเรียน สภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์จะต้องมีบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก ให้การสนับสนุนนักเรียนทุกคน ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดังที่ พิทักษ์ สมาน (2547, หน้า 129) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางอาคารสถานที่ของสถานศึกษาแต่ละด้าน เป็นส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นประชากรที่ดีของชาติ ให้เป็นผู้มีคุณธรรม คุณภาพทั้งวิชาการ และการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อให้ผู้เรียนจบการศึกษาออกไปแล้ว อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ นภาพร อดิศักดิ์ (2555, หน้า 70) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องเรียนมีความสะอาดน่าเรียน ห้องเรียนมีเพียงพอต่อการจัดการเรียน และการคมนาคมของสถานที่ตั้งโรงเรียนมีความสะดวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว เห็นความสำคัญของการจัดอาคารสถานที่ มีจำนวนห้องเรียนที่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ภายในห้องเรียนมีการแบ่งสัดส่วนตามประโยชน์ใช้สอย มีลมพัดและแสงสว่างเพียงพอ เพราะถือว่าสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมาก โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาคารเรียน บริเวณแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน บุคลากร และวัสดุต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวนักเรียนล้วนเป็นสิ่งแวดลอมที่สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับ นภาพร อดิศักดิ์ (2555, หน้า 71) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ คือ ครูทุกคนมีความรู้ความสามารถเหมาะสม การจัดทำแผนการเรียนรู้สอดคล้องตามหลักสูตร การจัดแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแต่ละวิชาเหมาะสมกับสาระ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอของครูทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว ทุกคนมีความรู้ความสามารถ เหมาะสม มีการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลมีการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และการพัฒนาทางความคิด มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร และตรงตามความต้องการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการสร้างให้นักเรียนเป็นคนเก่งคนดี และมีความสุข สอดคล้องกับ นภาพร อติศักดิ์ (2555, หน้า 71) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการให้บริการนักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ จุดบริการน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนจัดแก่นักเรียนมีความสะอาด ความเพียงพอของห้องน้ำสำหรับนักเรียน และน้ำดื่มซึ่งบริการแก่นักเรียนมีความสะอาด ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนเทศบาล๑ บ้านหนองซากแก้ว (2555) ตระหนักถึงสถานะทางครอบครัวของนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะยากจน เรียนดี มีความประพฤติดี กิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยนักเรียน เป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับนักเรียน มีการส่งเสริมด้านกีฬา การจัดสถานที่ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และความสนใจของนักเรียน มีการสร้างห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และมีการจัดน้ำสะอาดเพื่อให้นักเรียนได้ดื่ม สอดคล้องกับ นภาพร อติศักดิ์ (2555, หน้า 72) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการให้บริการนักเรียนโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้การยอมรับของสังคม หรือชุมชนต่อหลักสูตรของโรงเรียน ความมีประสิทธิภาพของบริการโรงเรียน และผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว (2555) มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายและยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งผลให้การจัดการศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนี้ส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน เป็นที่ยอมรับของ

สังคม หรือชุมชน สอดคล้องกับ นภาพร อติศักดิ์ (2555, หน้า 72) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความเหมาะสมของช่วงเวลาการจัดกิจกรรมของนักเรียน การอำนวยความสะดวกของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม และการสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว (2555) มีการสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทั้งในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน โดยกิจกรรมที่มีจุดประสงค์ที่ชัดเจน และมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน สอดคล้องกับ นภาพร อติศักดิ์ (2555, หน้า 73) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการจัดการกิจกรรมนักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และกันระหว่างเพื่อนนักเรียน ความมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมของนักเรียน และความสามารถในการทำงานกลุ่มของเพื่อนนักเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว (2555) มีการปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่รักโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนร่วมมือกันรักษาชื่อเสียงและภาพพจน์ของโรงเรียน ครูส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนในการทำงานเป็นทีม เพื่อปลูกฝังความรักสามัคคีในกลุ่มเพื่อนมีการปรึกษาหารือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเวลามีปัญหา สอดคล้องกับ นภาพร อติศักดิ์ (2555, หน้า 74) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

2. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ และระดับชั้น

2.1 ผลเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง

ความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว (2555) มีการจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนเหมือนกัน ไม่ว่านักเรียนจะเป็นเพศชายหรือหญิง ในด้านอาคารสถานที่ ด้านการให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน นักเรียนชายและหญิงมีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอยู่เสมอ ทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงทำให้ความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามเพศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ นภาพร อติศักดิ์ (2555, หน้า 74) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของโรงเรียน จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว (2555) ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ให้เหมือนกัน มีกิจกรรมเสริมประสบการณ์ใกล้เคียงกัน ประกอบการรับรู้ในกิจกรรมของโรงเรียนตลอดจนวิชาการที่ได้รับจากครูผู้สอนเหมือนกัน จึงทำให้ความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ นภาพร อติศักดิ์ (2555, หน้า 74) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของโรงเรียน จำแนกตามระดับชั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผู้บริหารควรส่งเสริมด้านการให้บริการนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้รับความสะดวก ปลอดภัย และความสุขสบาย เช่น บริการแนะแนว บริการสุขภาพ บริการด้านสวัสดิการ บริการห้องสมุด บริการด้านประชาสัมพันธ์ บริการด้านการจัดหางาน และ บริการด้านอาชีพ ส่วนรายด้านมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนควรเน้นการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน โดยการเป็นแบบอย่างเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีระเบียบในการทิ้งขยะ มีวินัยในการทำความสะอาดบริเวณที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้โรงเรียนมีความสะอาดและเป็นระเบียบมากขึ้น
2. ด้านการเรียนการสอน ครูควรจัดแผนและกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ละวิชาเหมาะสมกับสาระสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
3. ด้านการให้บริการแก่นักเรียน ควรมีการเพิ่มปริมาณห้องน้ำให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ควรจัดระบบการดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วม ให้สะอาดถูกสุขลักษณะ โดยอาจจะของบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือขอรับบริจาคจากเครือข่ายผู้ปกครอง หรือชุมชน เป็นต้น
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ผู้บริการ ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการพัฒนานักเรียนทั้งในด้านวิชาการ การแสดงออก และกีฬา ตามความถนัดของนักเรียน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน
5. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนควรมีการส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนได้มีส่วนร่วมับชุมชน เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ควรปลูกฝังค่านิยมการทำงานเป็นทีม เพื่อส่งเสริมความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความมีจิตสาธารณะ มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก
2. ควรมีการศึกษาวิจัยที่ส่งผลให้นักเรียนมีความคิดเห็นต่อด้านให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนที่แตกต่างกัน เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

บรรณานุกรม

- กัญญา สุวรรณแสง. (2532). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- กุลวรรณ วิทยาวงศรุจิ. (2536). *ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.*
- เฉลิม พรหมคุณากรณ์. (2539). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 12 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา*
- ชาญชัย อัจฉินสมาจาร. (2544). *บรรยากาศในชั้นเรียนและการจูงใจนักเรียน. วารสารวิชาการ, 2(4), 42-53.*
- ทศพล สังข์ทิตนุ. (2533). *ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้าน และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษาที่ 10. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ชนพันธ์ แก้วประทีป. (2547). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนทัพยาพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- บุญกล้า ปลื้มอารมณ์. (2551). *สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านวังวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). *การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 3(1), 22-25.*
- บุญเรือน หุ่นดี. (2538). *การจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศในการเรียนการสอน. ประชาศึกษา, 7(4), 25-27.*

- ประนอม ทวีการ. (2526). *ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนเดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน บรรยากาศในชั้นเรียน คุณภาพของการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม ประสิทธิภาพชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.
- พนัส หันนาคินทร์. (2532). ผู้บริหารในฐานะตัวแทนของหน่วยงาน. ใน *บริหารสัมพันธ์ ครั้งที่ 16*. พิษณุโลก: ตระกูลไทย.
- พรพจน์ พจน์พัฒนาผล. (2548). *การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนวัดเทพนิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามะเข็ญตรา เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิทักษ์ สมาน. (2547). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ 2 จังหวัดมะเข็ญตรา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ กาญจนะประยูร. (2548). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเกาะโพธิ์ด้วยงามวิทยา จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มาริษา ธรรมะ. (2545). *ความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยบูรพาวิทยาเขตสารสนเทศสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยีนยง ชุกติติกุล. (2544). *ความเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนเทคโนโลยีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราตรี ฤกษ์วงศ์. (2548). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนบ้านไร่จันดี. (2551). *รายงานการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ปีการศึกษา 2551*. ระยอง: โรงเรียนบ้านไร่จันดี จังหวัดระยอง.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2535). *การจัดสิ่งแวดลอมในโรงเรียน*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการสิ่งแวดลอมสำหรับโรงเรียนและชุมชน หน่วยที่ 11*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วิชาญ สุวรรณวงษ์. (2549). การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 ตามการรับรู้ของครู. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิระ ด้วงแป้น. (2544). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศักดิ์เศรษฐ์ ประกอบผล. (2539). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. (2543). การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน. เชียงใหม่: คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศุภลักษณ์ พงษ์พิงส์สิทธิ์. (2534). สุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สงบ มณีแสง. (2532). การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม. ใน เอกสารประกอบการสอนวิชาบริหาร 300 การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- สมศักดิ์ ด้วงเจริญ. (2548). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สร้อยพันธ์ ศรีประจักษ์. (2534). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายสมร พุ่มเจริญ. (2535). การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา. ม.ป.ท. สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547).
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
กรุงเทพฯ: พริกหวาน.
- สำนักงานอนามัยและสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย. (2545). *คู่มือการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน*.
กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและวัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สุธีรา น้อยจันทร์. (2530). *การศึกษาบทบาทของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ: ศึกษาเฉพาะกรณี
ครอบครัวผู้ใช้บริการศูนย์บริการทางสังคม ผู้สูงอายุติดเตียงและครอบครัวสมาชิกชมรม
ผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงฆ์. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชา
สังคมสงเคราะห์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- สุปรีชา หิรัญโร. (2531). *การพัฒนาองค์กรและสภาพแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สุภัชรินทร์ เทียงธรรม. (2545). *สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทคนิคพาณิชย์การสัทธิบ จังหวัด
ชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สุเมธ เดียววิเศษ. (2535). *พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: รุ่งพัฒนาการพิมพ์.
- เสาวรัตน์ สายถิ่น. (2549). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนชลกันยานุกูล
แสนสุข จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อนันต์ เลาทวิกุล. (2544). *ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระยองวิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2533). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ
นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยี
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- อำภา บุญช่วย. (2537). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Astin, A. W. (1971). *The college environment*. New York: American Council on Education.
- Benn, G. C. (1976). A comparison of ideal and real environment as perceived by entering
freshmen in Oklahoma State University. *Dissertation Abstracts International*,
36(11), 406-A.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.

- Chin, C. C. (1994). A study of environment knowledge, attitude and behavior of secondary students pre and in service teachers in Taiwan. *Dissertation Abstracts International*, 32(10), 247.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essential of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper & Collins.
- Jaime, M. G. (1972). Student perception of campus environment. *Dissertation Abstracts International*, 32(12), 6758-A.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*, 30(3), 608-610.
- Likert, R. (1987). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Romine, S. (1974). Student and faculty perception of effective university instructional climate. *The Journal of Education Research*, 68(2), 139-143.
- Woolfolk, A. E. (1995). *Educational psychology*. Boston: Allyn & Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว948

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

31 ตุลาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1.เค้าโครงงานวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วยนางสาวพิชญ์สุดา เกณธ์เชียวชาญ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 55990158 ได้รับความเห็นชอบให้
ทำงานนิพนธ์ เรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว
สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความ
เที่ยงตรงของเครื่องมือชนิดในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว1333

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

31 ตุลาคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

เรียน

ด้วยนางสาวพิชญ์สุดา เกณเชี่ยวชาญ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 55990158 ได้รับความเห็นชอบให้
ทำงานนิพนธ์ เรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว
สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ภาควิชาการบริหารการศึกษามีความประสงค์จะขอความ
อนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือใน
การวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว1334

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

31 ตุลาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วยนางสาวพิชญ์สุดา เกณเจียวชาญ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 55990158 ได้รับความเห็นชอบให้
ทำงานนิพนธ์ เรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว
สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษามีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์
จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.95	26	0.49
2	0.95	27	0.70
3	0.96	28	0.77
4	0.71	29	0.40
5	0.91	30	0.20
6	0.95	31	0.60
7	0.96	32	0.63
8	0.87	33	0.91
9	0.87	34	0.49
10	0.91	35	0.33
11	0.84	36	0.32
12	0.57	37	0.92
13	0.92	38	0.78
14	0.32	39	0.92
15	0.92	40	0.81
16	0.78	41	0.77
17	0.92	42	0.40
18	0.81	43	0.33
19	0.79	44	0.60
20	0.81	45	0.63
21	0.92		
22	0.95		
23	0.92		
24	0.92		
25	0.88		

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ $\alpha = 0.98$

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านหนองซากแก้ว
สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน รวม 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่
2. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน
3. สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการนักเรียน
4. สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน
5. สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
6. สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เกี่ยวกับตนเอง ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ () เพศชาย
() เพศหญิง
2. ระดับชั้นที่กำลังศึกษาเล่าเรียน
() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทั้งหมดมี 45 ข้อ ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในแบบสอบถามทุกข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปัญหา ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
0	การแต่งกายของครูผู้สอน			✓		
00	การลงโทษผู้เรียนอย่างไรเหตุผล				✓	

จากข้อ 0 ถ้านักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง (3) หมายความว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าการแต่งกายของครูผู้สอนเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

จากข้อ 00 ถ้านักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง (2) หมายความว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าการลงโทษผู้เรียนอย่างไรเหตุผลเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ข้อ	การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านอาคารสถานที่ อาคารสถานที่ในบริเวณโรงเรียนจัดสร้าง โดยแยกเป็นสัดส่วนเหมาะสม					
2	บริเวณภายในโรงเรียนมีความสงบ					
3	แสงสว่างภายในห้องเรียนเพียงพอเหมาะสมในการเรียนของนักเรียน					
4	ห้องเรียนมีความสะอาดน่าเรียน					
5	บริเวณโรงเรียนมีความสะอาดเป็นระเบียบ					
6	ห้องเรียนมีเพียงพอต่อการจัดการเรียน					
7	เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียนปฏิบัติการมีเพียงพอต่อการใช้งาน					
8	จำนวนที่นั่งพักผ่อนในบริเวณโรงเรียนมีความเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน					
9	โต๊ะ เก้าอี้ ภายในห้องเรียนมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
10	การเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียนมีความสะดวก					
11	การคมนาคมของสถานที่ตั้งโรงเรียนมีความสะดวก					
12	การเดินทางระหว่างอาคารในบริเวณโรงเรียนสะดวก					
13	ด้านการเรียนการสอน การจัดแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแต่ละวิชา เหมาะสมกับสาระสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน					
14	ครูทุกคนมีความรู้ความสามารถ					
15	การจัดทำแผนการเรียนรู้ของครูสอดคล้องตามหลักสูตร					
16	ความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอของครู					
17	ครูมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความคิด					

ข้อ	การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
18	ด้านการให้บริการนักเรียน จุดบริการน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนจัดบริการแก่นักเรียน มีความสะอาด					
19	น้ำดื่มซึ่งโรงเรียนมีบริการแก่นักเรียน					
20	ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ ในโรงอาหาร					
21	ความสะอาดถูกสุขลักษณะของห้องน้ำ ห้องส้วม					
22	ความเพียงพอของห้องน้ำสำหรับนักเรียน					
23	ความปลอดภัยของอาคารเรียนภายในโรงเรียน					
24	ความยุติธรรมในการพิจารณาจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักเรียน					
25	ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการห้องสมุดโรงเรียน					
26	ความเพียงพอของสนามกีฬา					
27	ความสะอาด ถูกสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหารในโรงเรียน					
28	ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน การจัดแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแต่ละวิชา เหมาะสมกับสาระสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน					
29	ทุกคนมีความรู้ความสามารถเหมาะสม					
30	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูสอดคล้องตามหลักสูตร					
31	ความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอของครู					
32	ครูมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความคิด					

ข้อ	การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน					
33	การจัดแผนแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแต่ละวิชา เหมาะสมกับสาระสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน					
34	การสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนร่วมกิจกรรมกับชุมชน					
35	การสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน					
36	ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมของนักเรียนของโรงเรียน					
37	ความเหมาะสมของช่วงเวลาการจัดกิจกรรมของนักเรียน					
	ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน					
38	การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียน					
39	ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน					
40	ความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาระหว่างเพื่อนร่วมกลุ่ม					
41	การช่วยเหลือด้านการเรียนระหว่างเพื่อนนักเรียน					
42	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างนักเรียน					
43	ความมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมของนักเรียน					
44	ความรักสามัคคีระหว่างกลุ่มนักเรียนของโรงเรียน					
45	ความร่วมมือร่วมใจของนักเรียนในการรักษาชื่อเสียง และภาพพจน์ของโรงเรียน					

พิชญ์สุดา เกณชีชวชาญ
 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา